MARIJA

NADA SVIJETA

72436

Zagrebačka nadbiskupija
Archidioecesis Zagrabiensis
GLINSKO-PETRINJSKI DEKANAT

MARIJA NADA SVIJETA

**Neka te blagoslovi Gospodin
i neka te čuva!**

**Neka te Gospodin licem svojim obasja,
milostiv neka ti bude!**

**Neka pogled svoj Gospodin svrati na te
i mir ti donese!**

(Brojevi 6,24-26)

Na istoj adresi možete nabaviti:

SVEZAK I.

M. Corti — N. Vuglec
MARIJA I SUVREMENI SVIJET

SVEZAK II.

Viator
GOSPA DANAŠNJICE

Svezak III.

MARIJA NADA SVIJETA

MARIJA NADA SVIJETA

Svibanjska razmišljanja
na temelju
Apostolske pobudnice
pape Pavla VI.
o štovanju Majke Božje
(Marialis Cultus)

ZAGREB 1979.

Naslov originala:
Maria speranza del mondo
ELLE-DI-CI, Torino

Ufficio Catechistico diocesano di Trento
Naslovna strana: El Greco; »Navještanje« (detalj)
Likovna obrada: Željko Šegović
Preveo: Nikola Pavičić
Lektura: Mirko Cerovac
Dozvolom redovničkih i crkvenih vlasti.
Izdaje: Salezijanski provincijalat, 41090 Susedgrad-Zagreb, Vinobreška 2,
Odgovara: Pavao Crnjac, 41000 Zagreb, Vlaška 36
Tisak: »Zrinski«, Čakovec

PREDGOVOR

Ovo marijansko štivo priređeno je za mjesec svibanj i za neke značajnije Marijine blagdane prema knjižici »Maria speranza del mondo« — »Marija nada svijeta«, a napisao ju je don Gualtiero Vinotti, izdanje ELLE DI CI (Torino).

Kao temelj i nadahnuće služila je autoru Apostolska pobudnica (Marialis Cultus) Pape Pavla VI, koja je bez sumnje jedno od najljepših njegovih djela u vezi sa štovanjem Blažene Djevice. Tko se, dakle, bude služio ovom knjižicom, dobro je da ima pri ruci i ovu Pobudnicu (Marialis Cultus). Preveo ju je dr. T. Šagi-Bunić, a izdala Kršćanska sadašnjost. Kako ne bi ova lijepa enciklika koja znači najviši domet svega onoga što se danas može reći o Mariji ostala štivom samo manjeg broja teološki izobraženih i zainteresiranih pojedinaca već i zbog zgusnuta i teška Papina jezika i stila, odlučili smo izdati ovo djelce na našem jeziku i dati ga u ruke ne samo pastoralnom kleru nego i širem krugu čitalaca.

Ova knjižica je, prema tome, papina Pobudnica, priređena za praktične potrebe vjernika i pastoralnog klera.

Obrađena je tako reći sva nauka katoličke crkve o Majci Božjoj i znanstveno i pučki u isto vrijeme. Posvuda je prisutna kristocentrična i ekleziološka misao. Niti smo se upuštali u sentimentalizme niti smo htjeli oduzeti Gospi išta od onog štovanja koje joj pravom pripada kao Majci Božjoj i našoj Pomoćnici. Što više, htjeli smo da u pokoncilskoj obnovi, a prema intencijama crkve, Gospino štovanje zablista još većim sjajem.

Ova razmišljanja ipak nisu gotove propovijedi, kako bi neki možda željeli i kako to običava biti. Ali nisu ni daleko od toga. S malo truda svećenik će znati da se posluži ovim materijalom u svoje konkretne i praktične svrhe. Niti će biti previše sputan i bez osobne inicijative niti će ostati bez prikladnog i pobudnog materijala.

Prevodilac

Neke skraćenice:

MC — Marilis cultus
LG — Lumen gentium

1. MARIJIN MJESEC SVIBANJ

».... Zadaća je onih koji su odgovorni za mjesne zajednice i za različite redovničke obitelji da razborito obnove običaje i praksu štovanja blažene Djevice Marije te da podrže stvaralački poriv svih onih koji — iz čistog religioznog nadahnuća ili iz pastoralne brige — žele ustanoviti neke nove oblike.« (MC 40)

* * *

»Tada se vratiše u Jeruzalem s gore zvane Maslinske, koja je udaljena od Jeruzalema jedan subotnji hod. Čim uđoše u grad, uziđoše u gornju sobu, gdje su redovito boravili... Svi su bili jednodušno ustrajni u molitvi zajedno s nekim ženama, Isusovom majkom Marijom i braćom njegovom.« (Dj 1,12—14)

Običaj star više stoljeća

U ovom odlomku Djela apostolskih sv. Luka nam predstavlja prvu Crkvu kako je bila sabrana oko bl. Djevice Marije.

Marija privlači na se pozornost i pobožnost prvih kršćana zato jer je smatraju Majkom Božjom.

Već ju je i Elizabeta nazvala »majkom moga Gospodina« (Lk 1,43). Onaj koji je već od početka privukao pogled Crkve na Mariju bio je Dječak kojega je ona rodila i držala na krilu.

I mi ćemo se u ovom mjesecu ruža i cvijeća, no ne samo u ovom mjesecu, okupljati oko Marijinih oltara u poniznoj i pouzdanoj molitvi što ćemo je slati pred njezino prijestolje.

Drugi vatikanski sabor ne samo da poziva »sve vjernike neka sveudilj zazivaju u svojim molitvama Božju i našu majku« (LG 59), nego ih također potiče »da

visoko cijene običaje i pobožnosti prema blaženoj Djevici što ih je kroz stoljeća preporučivalo crkveno učiteljstvo (LG 67).

Priznajemo da je sama svibanjska pobožnost prema Majci Božjoj relativno mlada, ali je i ona već stoljetna i duboko ukorijenjena u pobožnom narodu. Dapače, kao privatna pobožnost seže sve tamo do u srednji vijek.

Prvi vjernik koji je pobožnost prema Majci Božjoj povezao sa svibnjom bio je kastiljski kralj Alfonz X., kralj i pjesnik, čovjek profinjene i iskrene pobožnosti prema Djevici iz Nazareta, a živio je od 1221. do 1284. godine.

U njegovim »Pjesmama Djevici«, u kojima se očituje kao jedan od najiskrenijih i najtoplijih Marijinih pjesnika, odjekuje poziv da se »svibanj posveti štovanju Djevice Marije kao lijek protiv širenja poganskog života i običaja«.

»Svibanj — tako piše kralj — kao mjesec života i mladosti po svojoj nas samoj naravi potiče da ga posvetimo Mariji.«

Neki misle ipak da je pravi i prvi pokretač ove pobožnosti bio sv. Filip Neri, koji je god. 1515, kao dijete roditelja — pučana ugledao svjetlo ovoga svijeta. Naprotiv, kao pobožnost koju su prihvatile vjerničke mase i koja je postala pravom pučkom pobožnošću, ona se udomaćila u Crkvi posljednjih stoljeća.

Da počnemo s Papom Pijom VII, koji je ovu pobožnost svečano potvrdio i pohvalio! I mnogi su drugi vrhovni svećenici, da ne rečemo svi, kasnije posvećivali svibanjskoj pobožnosti pohvalne govore i enciklike u kojima su je svima toplo preporučivali. Posljednji Papa koji je napisao pobudnicu o mjesecu svibnju i o svibanjskoj pobožnosti bio je Pavao VI. On je to učinio tjedan dana prije nego je koncil proglasio Mariju Majkom Crkve na radost čitavoga svijeta, napose Marijinih štovatelja.

Svibanj — mjesec duhovnih plodova

Radi se o jednom prizoru iz života sv. Filipa Nerija, poznatog pučkog sveca i apostola grada Rima, prijatelja mladeži, koga je osobito štovao sv. Ivan Bosko.

Bilo je to god. 1592, kad se već činilo da su svecu izbrojeni ne samo dani nego i sati. Liječnik i svećenici koji su se našli uz njegov bolesnički krevet već su povukli zavjesu oko njegova kreveta i predali njegovu dušu Svemogućemu, jer je bila otkazala svaka ljudska pomoć.

Iznenada, kad su se već bili udaljili od bolesnika na umoru, dopre im do ušiju njegov zvonki glas: »O presveta moja Gospođo! Moja draga Gospođo! Moja blagoslovljena Gospođo!« i slično. Prisutni dotrčaše do bolesnikova kreveta, koji se sav tresao, i otvoriše zavjesu. Svetac je klečao na tlu uzdignutih ruku i lebdeći u zraku. Činilo se da želi obuhvatiti rukama neku nevidljivu osobu s kojom se razgovarao više plačući nego običnim glasom: »Ne, ne, ja nisam toga dostojan. Tko sam ja, moja premila Gospođo, da vi dolazite k meni?

O prelijepa i prečista Djevice, ja ne zaslužujem tako veliku milost. Zašto dođoste da pohodite mene, koji sam među svima vašim štovateljima najniži i najmanje vrijedan? Tko sam ja? O presveta Djevice! O Majko moga Boga! O blagoslovljena među ženama!« I slično. I bio bi vjerojatno nastavio s tim i sličnim izljevima ljubavi prema nevidljivoj osobi (zapravo prema blaženoj Gospi), da ga prisutni ne trgoše iz zanosa i upitaše: »Što se to događa s vama, don Filipe!« On se na te riječi trgne i promuca: »Zar ne vidjeste svetu Gospu, koja dođe k meni u pohode da skine s mene sve moje bolesti?« Tada, u punoj mjeri svjestan onoga što se dogodilo, leže ponovno u krevet, pokri glavu plahtom i briznu u plač, koji mu nije više dopuštao da izgovori ma i jednu jedinu riječ. (Theodore Maönard: Božji šaljivčina). Spominjemo usput da svi pisci života sv. Filipa Nerija spominju kako je svetac više puta znao pasti u ekstazu i pri najobičnijim dnevnim poslovima.

Krilo Djevice bit će spasenje svijeta

Ispod jednog Marijina kipa, koji potječe iz XII. stoljeća, a ima naslov »Djevica — Božje prijestolje«, postavljenog na zabat portala crkve u Cornelle de Conflent, mogu se čitati ove riječi: »Dođite i recite hvalu Djevici, po kojoj je svijetu darovano spasenje i život.«

Zar i mi, djeca XX. stoljeća, nismo iz istih razloga potaknuti da pohrlimo k ovoj Djevici i hvalimo je za veliki dar njezina Sina, koji smo po njoj primili?

* * *

Molitva

Budi, milosrdni Bože,
našoj nemoći zaštita!
Obavljamo, evo, spomen svete Bogorodice:
daj da se njezinim zagovorom i pomoću
vinemo iz svojih poroka.

Misna molitva u godini

2. KULT MAJKE BOŽJE

Kult blažene Djevice Marije slijeva se u zajedničku rijeku jedinstvenog kulta, koji se opravdano zove kršćanskim, jer potječe od Krista i od njega ima svoju snagu, u njemu nalazi svoj zadnji razlog i preko Sina u Duhu vodi k Ocu. Kult Majke Božje je kvalificirani elemenat autentičnog i službenog kulta Crkve, (MC, uvod)

* * *

»Kad Isus završi sve ove prispodobe, ode odande. I dođe u svoj zavičaj. Naučavaše ih u njihovoj sinagogi te zapanjeni govorahu: »Odakle ovomu ta mudrost i ta čudesna sila? Zar on nije tesarov sin? Zar mu se majka ne zove Marija? ... Odakle mu dakle sve to?« (Mt 13, 54—56)

Pobožnost prema Mariji rodila se u krilu prve Crkve iz pobožnosti prema Kristu

Taj odlomak Lukina Evanđelja, kojim je Crkva jučer slavila blagan sv. Josipa Radnika, stavlja Mariju u okvire povijesti i njezina rodnog kraja.

Živi u Nazaretu, ide u društveni sloj siromašnih radnih ljudi, živi životom koji je izvana sličan životu svake druge nazaretske žene onoga vremena. Nitko ne može u njoj otkriti nešto neobično što bi je razlikovalo od ostalih žena. Za njezine sugrađane ona je majka »tesarova sina«.

Ako u svemu tome ima nešto neobično, onda je to njezin sin Isus, koji postaje svima sve većom zagonetkom.

U ovoj fazi Marijina života tajna nazaretske Djevice ostaje očima svih ljudi sakrivena i nepoznata.
Morat ćemo čekati drugu fazu njezina života, onu poslije Uskrsnuća, pa da se njezina tajna počne otkrivati i rasvjetljivati, prelazeći postepeno u svijest Crkve.

Dogodit će se to u granicama Crkve koja se rađala, u doživljavanju Kristova božanstva u prvoj kršćanskoj zajednici, kad će se Marijino štovanje početi učvršćivati i širiti posvuda gdje god bude Kristovih učenika i gdje se bude propovijedalo Evanđelje o Mariji.

Štovanje bl. Djevice najintimnije je povezano sa štovanjem Isusa Krista — Boga. Poznavanje Marije razvijalo se i raslo s poznavanjem Isusa Krista.

Ako se Marija odvoji od Krista, njezin kult gubi smisao i značenje svoga postojanja. Marija sva stoji u službi Krista. Ona je jednostavno nezamisliva bez svoga Sina.

Ali njezina je najuža povezanost s Kristom izvan svake sumnje. Kod nazaretske Djevice sve se odosi na Krista i sve ovisi o njemu. U vidu njezine nerazdružive povezanosti s Kristom i njezina jedinstvenog odnosa prema Njemu, Bog Otac ju je od početka sviju vjekova izabrao za najsvjetliju majku i ukrasio darovima Duha kakvi nisu bili niti će biti dani ijednom drugom stvoru. (MC 25)

Koncil tvrdi »da je Marija već od najstarijih vremena bila čašćena imenom Majka Božja, pod čiju su se zaštitu bogoljubni vjernici utjecali u svim potrebama i opasnostima«. (LG 66)

Mariju su, to smijesmo s pravom pretpostaviti, svi apostoli ljubili, štovali, bila je prisutna u njihovoj svijesti i evangelizaciji. Sv. Nil iz Ancire svjedoči za starodrevnost Marijina kulta. Umro je god. 430., godinu dana prije sabora u Efezu, kad je Crkva oduševljeno proglasila Marijino materinstvo i nazvala je Bogorodicom, pa je mogao napisati: »Mariju, kao Majku Božju, štuje čitav svemir«. Materinstvo blažene Gospe, proglašeno na najsvečaniji način na efeškom saboru, jedan je od stupova naše vjere. Ali pravi je cilj Gospina štovanja u tome da učvrsti u dušama vjeru u Krista, kako to traži od njega sv. Anzelmo u ovoj svojoj kratkoj molitvi: »O presveta Gospođo, učini da po tvome štovanju

zaslužimo uspeti se do Krista, tvoga Sina, koji se po tebi udostojao spustiti do nas.«

Pobožnost prema Mariji sjedinjuje nas s Kristom, Bogo-Čovjekom

Kažem da nas pobožnost prema Miriji mora voditi k Isusu, pa ako istinski ljubimo Gospu, tada moramo po tom štovanju koje njoj iskazujemo doživjeti veći žar i privrženost prema Kristu, nego bismo inače, da Mariju ne štujemo. Marijin put vodi nas do Krista. Ta divna pobožnost prema Mariji, dok nas s jedne strane povezuje s Kristom, čini s druge strane da Marija čitavim svojim bićem ostaje uz nas kao majka. Marijina pobožnost ne stvara u nama ništa što bi bilo Kristu tuđe. Ne udaljuje nas ni od naše vjere, ni od našeg ćudorednog života, nego nas čini još boljima u kršćanskom smislu riječi i bližima Spasitelju. (Pavao VI, 4. 10. 1964.)

Između čina kojim štujemo Boga i čina kojim štujemo Mariju vlada sklad i recipročnost

Ivan Marija Estrade, čovjek koji je opisao lurdske događaje i bio njihov osobni svjedok, zapisao je o Bernardici slijedeće: »Prigodom posjeta koji nam je učinila blažena vizionarka spremajući se na svoju prvu pričest, moja ju je sestra upitala: »Što te čini više sretnom: to što primaš dragoga Boga u svetoj Hostiji ili to što si razgovarala s Gospom kod pećine?« Bernardica kao da je bila za trenutak zbunjena, ali se brzo pribrala i odgovorila: »Ne znam. Ali mislim da te dvije stvari ne treba rastavljati, nego da se međusobno slažu i ne mogu se stavljati jedna protiv druge. Ja znam da sam oba puta vrlo sretna.«

Isus Krist — Božja i Marijina slika

U apsidi katedralne crkve u Torcellu možemo se diviti mozaiku iz XIII. stoljeća. Tu je prikazana Marija, vrlo jednostavno obučena, bez ikakva kraljevskog nakita na sebi, kako okupljenom narodu pokazuje svoga ljubljenoga Dječaka. Natpis koji se proteže od jedne do dru-

ge strane svoda čine riječi kojima Isus proglašava božansko materinstvo svoje Majke: »Ja sam Bog i Čovjek, slika sam svoga Oca (kao Bog) i svoje Majke (kao Čovjek).« Logično. Samo zato jer je Isus pravi Bog može svjedočiti za božansko materinstvo svoje Majke. Ali i obratno: tko bi mogao dokazati Kristovo božanstvo kad Marija ne bi imala u njemu dijela, nego bi se prema njemu odnosila otprilike onako kao svaka druga žena koja vjeruje, drugim riječima, kad bi Kristovo božanstvo bilo stavljeno u pitanje već pri samome izvoru.

* * *

Molitva

Častimo, Gospodine, slavni spomen
presvete Djevice Marije:
podaj, molimo, da po njezinu zagovoru
i mi zavrijedimo primiti od punine
tvoje milosti.

Misna molitva u godini

3. MJESTO KOJE DJEVICA MARIJA ZAUZIMA U KRŠĆANSKOM BOGOŠTOVLJU

Pokoncilska liturgijska reforma posvetila je veliku pažnju budućem razvoju Marijina štovanja u Kristovu misteriju. U punom skladu s vjekovnom predajom Crkve priznala joj je posebno mjesto koje joj ide u kršćanskom bogoslužju kao Božjoj Majci i Spasiteljevoj suradnici. (MC 15)

* * *

»A kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga, od žene bi rođen, Zakonu podložan, da podložnike Zakona otkupi, te primimo posinstvo.« (Gal 4,4—5)

Marija — stavljena u srce kršćanskog misterija

Vrlo je vjerojatno da je sv. Pavao pisao ovu poslanicu u Efezu. Prošlo je tek dvadesetak godina od smrti i uskrsnuća Gospodinova. Kad je apostol pisao tu poslanicu, Marija je bila još na životu. Bila je poznata svakomu vjerniku i oni su je ljubili.

Tada se Crkva u Galiciji borila protiv zabluda koje su htjele razvodniti Evanđelje. To je apostola ražalostilo pa se tuži zbog onoga što se tamo događa. Ponovno tvrdi da izvan Krista nema spasa. Prema odvijeka utvrđenom planu Bog je proveo u djelo svoju zamisao. U točno određeno vrijeme povijesti ljudskog roda šalje u svijet svoga Sina. Ali da bi mogao ostvariti taj svoj plan, Sin mora uzeti na se novi oblik bivanja koji će ga učiniti sličnim onima koje treba spasiti. Sin Božji, druga božanska Osoba, ne gubeći ništa od onoga što jest, rađa se od žene, naoko kao svaki drugi čovjek.

Pavlovo se pismo ne odnosi izravno na Mariju, ali je

ona u njemu prisutna. Da je zaobišao Mariju, ne bi mogao reći ono što je htio i morao kazati.

Ovim odlomkom, uzetim iz Pavlova pisma Galaćanima, služi se Crkva kad slavi blagdan Marijina materinstva. I sv. Ivan Zlatousti, kad kaže da je Isus izašao iz krila Djevice, hoće, doduše, reći da je pravi čovjek, ali ostaje tajnom kako je to moguće kad je Marija Djevica.

Možemo, dakle, zaključiti da sv. Pavao, iako ne govori izravno o Mariji, nego o Kristu, stavlja presvetu Djevicu u srce kršćanskog misterija. Govoreći, naime, o Spasitelju mora reći da ga je rodila žena.

Obnovljena liturgija nema straha da prizna Mariji ono mjesto koje joj ide, da je stavi u srce kršćanskog misterija. Da je stavi u centar Došašća kao priprave na Božić. Da je prikaže kao Onu koja čeka i doživljava božićnu tajnu s osjećajima koji su samo njoj svojstveni.

Tâ što je drugo Božić nego blagdan kad se sjećamo One čije neokaljano djevičanstvo rađa svijetu Spasitelja? To je blagdan kad Crkva, častеći svoga Spasitelja, štuje također i njegovu svetu Majku, razmišlja o udjelu što ga je imala u toj tajni spasenja, divi se veličanstvenom dostojanstvu njezina materinstva po kome primismo... Početnika života. (MC 5)

Obnovljena liturgija stavlja Mariju također u srce božanske žrtve, gdje Crkva, štujući Krista Gospodina, na poseban način časti također i slavnu vazda Djevicu Mariju, Majku našega Boga i Gospodina Isusa Krista. (MC 10)

I konačno, sjećanje na blaženu Djevicu Mariju daje snažan ritam čitavoj liturgijskoj godini, svetkujući s ljubavlju mnoge njezine velike i male blagdane.

Poglavita i osnovna tajna naše vjere

Marijino materinstvo jedna je od osnovnih tajni naše vjere. Njezino dostojanstvo izvire iz njezina materinstva i životne povezanosti s Isusom. Životno je povezana s Kristom na temelju tajne utjelovljenja, a to znači na temelju one tajne koja označuje početak našega vjerovanja.

Marija, ta zanosna radost naših duša, privlači naš pogled na se samo zato da ga usmjeri dalje, na to veliko čudo od svjetla svoga Sina, Sina Božjega, od koga je i ona primila sve što jest i što ima. (Pavao VI, 15. 8. 1964.)

Ona koja je bila Isusova Majka

Charles Pégy, koga mnogi smatraju najoriginalnijim vjernikom, pripovijeda u jednoj svojoj pjesmi, koja je zapravo uzvišena molitva, o nekom ocu, siromašnom francuskom seljaku, kako svoju dječicu posvećuje Djevici.

On polaže u Gospine ruke tri svoja mališana s gestom vjere koja zadivljuje. Kaže: »Ona, koja je bila Isusova Majka, može biti i majkom mojih dvaju dječaka i jedne moje djevojčice. Ta zar oni nisu Kristova braća? Zar nije zbog njih došao na svijet?«

Ali ovo nije izmišljena priča, nego je istinita pjesnikova autobiografija. Izražava osjećaje s kojima je on, Pégy, putovao u Chartres da bi od Djevice izmolio zdravlje za svoga maloga bolesnoga Petra. (Charles Pégy, Le Porche du mystere de la deuxieme vertu)

* * *

Molitva

Neka nas štiti,
molimo te, o Gospodine,
slavni zagovor
blažene Djevice Marije,
Majke Božje,
i dovede nas sretno u vječni život!

* * *

4. MARIJA — SLIKA CRKVE

Marija je Djevica koja sluša i prihvaća Božju riječ s vjerom. Vjera ju je spremala, vodila i dovela do Božjeg materinstva. (MC 17)

* * *

»Anđeo joj reče: Ne boj se, Marijo, jer si našla milost u Boga. Evo, začet ćeš i rodit ćeš Sina i nadjenut ćeš mu ime Isus... Nato će Marija Anđelu: Kako će to biti, kad ja muža ne poznajem? Anđeo joj odgovori: Duh Sveti sići će na te i Sila će te Svevišnjega osjeniti... A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj zače sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec. Ta Boggu ništa nije nemoguće.« (Lk 1,30—31; 34—37)

U riječima anđela Marija gleda Boga koji joj govori

Sv. Luka kaže za Mariju da je »slušala« riječ Božju i »čuvala je u svome srcu«. (Lk 2,19)

Riječi Božjega glasnika Marija je pozorno slušala, kao da su Božje i o njima duboko razmišljala. (LG 57)

Za Mariju, koja je bila vična Božjim govorima kroz povijest svoga naroda (Bog je više puta govorio patrijarsima i prorocima), taj način Božjeg postupka prema ljudima nije bio ništa novo. »Ta Bogu ništa nije nemoguće«, te iste riječi već je bio rekao jedan drugi anđeo drugom jednom zgodom (Post 18,14)

I Abrahamu je Bog poslao anđela da navijesti Sari, besplodnoj starici, da će dobiti sina. Marija je sve to znala iz knjiga Svetog Pisma.

Abrahamu se činilo nevjerojatnim obećanje da će mu žena, kakva je bila Sara, roditi dijete i da će njegovo

potomstvo biti čak brojno poput zvijezda na nebu i pijeska na obali mora. (Heb 11,12)

Ali Abraham, koji je gojio nadu protiv svake nade (Rim 4,18), povjerovao je Božjem obećanju, i nije bio nevjeran (Rim 4,18), pa je time zaslužio ime oca svih onih koji vjeruju.

Čvrsta Abrahamova vjera zavrijedila je da se Bog »nasmiješio« Sari i darovao joj sina, koji je, istina, bio iščekivan, ali isključivo u moći vjere i njezinih razloga.(Post 21,1)

Lukino Evanđelje naglašava momenat vjere u činu Navještenja. Marija je začela Krista činom svoje vjere, bez muža, kako piše sv. Augustin: »Vjerom zače i vjerom rodi«. Zače ga prije u svojim mislima nego u svome tijelu. Vjera ju je vodila i dovela do Božjeg materinstva. Marijina vjera, da se izrazimo riječima sv. Cirila, bila je most kojim se Bog poslužio da bi postao čovjekom. Marija vjeruje Bogu i u tolikoj mu se mjeri povjerava da samo od njega očekuje da bude ostvareno ono što je obećao.

Marijin se odgovor anđelu i pristanak nije sastojao samo u riječima, nego je bio njezino životno djelo. Nije bio izraz jednog trenutka, nego su se u njoj stvarale za taj čin vjere predispozicije za čitav njezin život. Iskreno se priznaje nevrijednom i sluškinjom. (Lk 38) Predaje se cijelim svojim bićem u Božju službu što je ona i prije toga činila u raznim drugim zgodama.

Marija je i sluškinja i majka. Sluškinja jer se potpuno daje i povjerava Božjoj Riječi, a majka jer je začinje i rađa.

Nemoguće je, dakle, rastaviti Marijinu vjeru od Kristova dolaska na svijet kroz njezino djevičansko krilo. Po svome neizmjernom milosrđu Bog postaje u Mariji čovjekom da bi onda čovjek mogao postati sinom Božjim. (Sv. Irenej) I čovjek može postati sinom Božjim samo po vjeri. Sv. Bernard piše: »U činu Utjelovljenja Marija je Djevica koja je vjerovala i svojom vjerom začela, i koja je po porodu ostala Djevica.«

Crkva, čija je Marija Majka i slika njezine budućnosti, nasljeduje Mariju u stavu slušanja i vjerovanja riječi Božjoj. Tim svojim svrhunaravnim stavom Crkva je na

djelu uvijek kad u liturgiji »činom vjere sluša, prihvaća, navješćuje, časti riječ Božju, dijeli je vjernicima kao kruh života i u njezinu svjetlu prosuđuje znakove vremena, tumači i živi povijesna zbivanja. (MC 17)
No to što čini Crkva, to treba da bude zakon života za sve njezine vjernike i članove.

Marija je ona koja je povjerovala

Djevica Marija, kako nam je slika Novi Zavjet, može služiti kao primjer za našu vjeru i za našu poniznost. Ona je povjerovala! »Evo, ja sam službenica Gospodnja, neka mi bude po tvojoj riječi.«
Ona vjeruje i u isto se vrijeme priznaje službenicom. Vjerujući u Onoga kojemu nije ništa nemoguće, ponizno se stavlja u službu tajne spasenja, ne tražeći drugih dokaza osim onih koje joj podastire vjera. (Pavao VI 13. 5. 1967.)

Klima vjere

U savršenoj klimi vjere Bog je oblikovao Abrahama u čovjeka koji će postati ocem bezbrojnog mnoštva ljudi. Između obećanja i ostvarenja Abraham živi u očekivanju s osjećajima čudesne smionosti, poniznosti i povjerenja.
Vrijeme je prolazilo, ostvarenja još nije bilo, ali Abraham je vjerovao. Vrijeme je prošlo i njegova je nada postola apsurdnom. No Abraham ustraje u svojoj vjeri. Na taj je način pred očima cijeloga svijeta za sva vremena postao čovjek koji nije izgubio nadu. Nije on čovjek koji bi kukao i jadikovao, koji bi izgubio nadu. Nije u očaju brojio kako uzalud prolaze dani i donose uvijek nova razočaranja. »Da Abraham nije vjerovao, ne bi nikada bio dočekao ostvarenje svoje velike nade, niti bi ikad osjetio na svojim usnama smiješak iz snova svoje mladosti. (Sören Kierkegaard: Strah i užas)

Voda iskušenja

Poznat je prizor koji čitamo u knjizi Izlaska: narod Božji kuša Gospodina: »Je li Jahve među nama ili nije?« (Iz 17,7) Izraelski narod, koji se utaborio u pustinji, nema vode i mrmlja protiv Mojsija. Sluga Božji utječe se Bogu i moli ga neka se pobrine jer samo on može pomoći u takvoj situaciji. Bog mu zapovjedi da udari štapom po pećini Horeb, i voda će proteći. Tako je i bilo.
Sveti oci vide mahom u toj pećini sliku Majke Božje. U pismu Papi Siriciju sv. Ambrozije piše: »Nije bila potrebna veća vjera da voda provrije iz pećine.« Bez Boga nije moguće ni jedno ni drugo. Ali Bogu nije ništa nemoguće!
Nijedan ljudski um ne može razumjeti Mariju bez svjetla vjere što ga je ona nosila u srcu. Ali u svjetlu vjere možemo je vidjeti kao divno Božje djelo.

* * *

Molitva

Bože, ti si svojim apostolima,
dok su se molili s Majkom Isusovom Marijom
dao Duha Svetoga:
daj i nama, na njezin zagovor,
tvome veličanstvu vjerno služiti
te riječju i primjerom posvuda širiti
slavu tvoga Imena.

Misna molitva u uskrsno vrijeme

5. MARIJA U MOLITVI

Neka se vinu naše molitve do One koja je Božja i naša Majka. Molimo se Mariji, koja je sudjelovala u molitvama prve Crkve, neka također ni sada, kad je uzdignuta na nebo iznad svih blaženika i svetaca, ne prestane posredovati za nas... (Pavao VI, 23. 3. 1965.)

* * *

»Tada Marija reče:
Veliča *duša moja Gospodina,*
klikće duh moj u Bogu, *mome Spasitelju,*
što *pogleda na neznatnost službenice* svoje:
odsad će me, evo, svi naraštaji *zvati blaženom,*
jer *velika* mi *djela* učini Svesilni,
sveto je ime njegovo.
Od koljena do koljena *dobrota* je njegova
nad onima što se njega boje.« (Lk 1,46—50)

Srce koje pjeva Bogu

Na bregovima Judeje, u blizini mjestanca koje se zove Ain-Karim, gdje se Marija susrela sa svojom rođakinjom Elizabetom, u ambijentu koji može svakoga oduševiti, u sjeni visokih stabala, diže se ljupka crkvica »Magnificat«. Na jednom zidu nasuprot crkvi hodočasnici mogu pročitati, svaki na svome jeziku, Marijinu pjesmu »Veliča duša moja Gospodina«.

Radi se o pjesmi čiste i iskrene hvale Bogu zbog spasenja koje se počelo ostvarivati prisutnošću Dječaka pod Marijinim krilom. Nadahnuće za tu pjesmu sazorilo je u tihoj sabranosti i adoraciji pa je sada izbilo na

površinu da zahvati i druge ljude dobre volje. Čega je srce puno, to usta govore.

Marija se sva pretvorila u molitvu pred tajnom koja ju je zaokupila i nosi je sobom u nepoznate daljine. Čuva pod svojim srcem Onoga kojega ni sav svijet ne može obuhvatiti.

Ipak Marija polazi na put. Bog, kojega nosi u srcu, ne čini je tuđom životu i ljudima, nego je još više njima približava. Sav je njezin život sada u službi Boga i bližnjega.

Elizabeta, po nadahnuću Duha, prima svoju rođakinju s poštovanjem i s pohvalom. Marija, naprotiv, u svome odgovoru daje u prvom redu hvalu Bogu. Ne protivi se i ne odbija ako je zovu i štuju kao Majku Gospodinovu. Ponizno priznaje da je Bog učinio velike stvari njezinoj malenkosti, ali zna da sve ono što je dobila i što posjeduje treba pripisati Bogu. Bog mora biti prvi i posljednji cilj svake naše molitve.

Marijina pjesma je himan hvale Bogu, nadahnut osjećajima poniznosti, vjere i nade. (MC 18) U Mariji se konačno i u cjelovitosti ostvarila nada i očekivanje ljudskoga roda za Spasiteljem. Odsad će u njezinim rukama počivati spasenje cijeloga svijeta, i ne samo židovskoga naroda. Možemo se složiti sa svetim Augustinom, koji tvrdi da bi čovječanstvo i dalje lutalo u tami vječne bijede i ropstva da nas nije pohodilo Sunce s visine, Krist Spasitelj. Marijin hvalospjev tiče se u prvom redu Boga Spasitelja, koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja sišao s nebesa. Marija ne čini razliku između Utjelovljene Riječi Božje i Boga samoga. Bog je onaj koji je odvijeka, on je onaj koji dolazi da nas spasi.

Tko od nas nije poželio da upozna tajne Marijina srca i da pronikne u dubinu njezinih misli i osjećaja, pa da sazna što je bio predmet njezina razmatranja i tako se vine u visine njezine molitve? Neka uzme u ruke njezin »Magnificat« i razmatra. Marijino srce je srce žene koja pjeva hvalu Bogu. Hvalimo te, Bože veliki, blagoslivamo te, klanjamo ti se zbog velike slave tvoje. Veliki, svemogući Bože!

Bog je gospodar i izvor svega

U epopeji »Magnificat« ističe se na poseban način Marijina duboka poniznost. To je osnovni stav svakoga stvora prema svome Stvoritelju. Ta njezina krepost nije izražena samo jednom rečenicom, nego prožima čitavu pjesmu. Poniznost je Djevičin najintimniji osobni doživljaj i spoznaja prvoga reda: da nam svako dobro dolazi od Boga i da ništa od onog što jesmo i što imamo nije posljedica naših zasluga pred Bogom, nego dar Božje dobrote.

Ta Marijina krepost danas je tuđa modernom čovjeku. Moderni čovjek proglašava samoga sebe apsolutnom vrijednošću: sve ovisi o njemu i sve što ima i što jest izvire iz njega samoga. Potpuno izvrnut red stvari! I u Crkvu se može uvući to mišljenje, prema kome Boga trebamo u svome svakidašnjem životu vrlo malo ili ga uopće ne trebamo, već prema našem trenutnom raspoloženju. Mislimo da Boga trebamo samo onda kad nam nešto nedostaje i da ga ne trebamo ako plivamo u izobilju. Možda smo premalo svjesni da takvo mišljenje može imati katastrofalne posljedice za našu vjeru.

Marija nas, naprotiv, uči istinu koju možemo i zdravim razumom dokučiti, da nam sve dolazi od Boga, da smo u njegovim rukama i da smo njegovi dužnici. (Pavao VI, 15. 8. 1964.)

Uz pjesmu »Magnificat«

Na Božić god. 1886. francuski je pjesnik Paul Claudel, u svojoj 20. godini života (umro je 1955.) slučajno ušao u crkvu Naše Gospe u Parizu (Notre Dame) dok se obavljala večernja služba Božja. Zbor malih pjevača intonirao je pjesmu »Magnificat«, a tisuće očiju bile su uprte u Dječaka kojega je Marija gledala pred sobom u jaslicama i ponizno mu se klanjala.

»Tada — piše pjesnik — obuze mene iznenada nešto neobično i tajanstveno, što će me pratiti i kasnije čitav moj život kao moje osnovno čuvstvo. U jedan hip moje je srce bilo potpuno preobraženo i ja sam vjerovao. Bijaše to neizreciva objava. Bijaše to nov osjećaj najčistije nevinosti i vječnoga Božjega djetinjstva. Blago onima koji vjeruju, rekoh sebi. Kad bi samo bila istina

ono što se propovjeda! Da, istina je! Bog postoji! On je tu. On je Netko. On je osobno Biće, kao i ja. On me ljubi i zove me.«

Tako se zbilo obraćenje jednoga od velikih francuskih pjesnika, koji nije više nikad izgubio svoju vjeru.

Premda se Bog ne objavljuje svakomu čovjeku ovako iznenada, silovito i najedanput, nego radije postupno i tako reći na obroke, već prema tome koliko ga neka duša gladuje, on ipak neće ostaviti nikoga u tami čitav život bez čovjekove krivnje. Uz Mariju naći ćemo uvijek i Boga, komu se ona klanja.

* * *

Molitva

O Marijo,
Majko Isusova i Majko naša,
Ti si uživala radost,
da budeš dugi niz godina zemaljskog života
u najbližoj Isusovoj prisutnosti
kao njegova Majka i... kao njegova učenica.
Moli za nas
da se i mi radujemo Isusovoj prisutnosti.

Bernard Häring

* * *

6. GOSPA SIROMAŠNA

Marija ima prvenstvo među poniznima i siromasima Gospodinovim, koji s pouzdanjem od Njega očekuju i primaju spasenje. (LG 55)

* * *

»Uđe u Zaharijinu kuću i pozdravi Elizabetu. Čim Elizabeta začu Marijin pozdrav, zaigra joj čedo u utrobi. I napuni se Elizabeta Duha Svetoga i povika iza glasa: »Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje. Ta otkuda to meni da Majka Gospodina mojega dođe k meni? Gledaj samo! Tek što mi do ušiju doprije glas pozdrava tvojega zaigra mi od radosti čedo u utrobi.« (Lk 1,39—44)

Jedna siromašna kuća

Cilj Marijina putovanja bila je kuća siromašnih ljudi. Zaharija je bio po zvanju skroman svećenik hrama, koji je iznenada izgubio dar govora (Lk 1,20), a Elizabeta, njegova žena, već poodmakla u godinama i još k tome u blagoslovljenom stanju, nužno je trebala tuđu žensku pomoć, koju nije mogla platiti. Marija nema ništa da joj donese osim svojih ruku. Ta i sama je siromašna, i to u tolikoj mjeri da svome sinu, kad dođe na svijet, neće imati ništa drugo pokloniti nego staju. (Lk 2,7) A kad ga bude kao prvorođenca morala otkupiti prema propisima Zakona, poklonit će hramu dar siromašnih (par grlica), premda je bila hramu privrženija nego bilo koja druga žena (Lk 2,24).

Ali u svome materijalnom siromaštvu, koje graniči s bijedom, ona nosi sa sobom Onoga koga narodi očekuju kao Spasitelja i koji će Zaharijinu kuću napuniti svakim Božjim blagoslovom.

Čim je Djevica iz Nazareta prešla prag Elizabetine kućice, kuća se napunila čudesima (Lk 1,44 i 64), i njezino se siromaštvo pretvorilo u radost.

Prizor Marijina pohođenja otkriva nam Isusa, koji već u majčinu krilu vrši djelo ljubavi prema siromašnima i skromnima. Isusov dolazak na svijet jest »velika radost« za siromašne. (Lk 2,10+) Marija, puna pouzdanja u Boga, daje svijetu u svome dostojanstvenom siromaštvu radost i sreću. (MC 57)

»Bog je s tobom«, piše sv. Augustin. »S tobom u tvojim mislima, s tobom u tvome djevičanskom krilu, s tobom kao tvoj pomoćnik.« Božja pomoć djeluje uvijek, ali samo uz uvjet da se radi o siromaštvu duhom (tj. o siromaštvu koje se s voljom prima).

Naprotiv, kad se radi isključivo o materijalnom siromaštvu, koje nije sakriveno u krilu gdje stanuje Bog, onda imamo siromaštvo u dvostrukom smislu riječi. U njemu nema radosti. Zbog toga se Veliki Mudrac Staroga Zavjeta moli Bogu ovim riječima:

»Ne daj mi ni siromaštva ni bogatstva,
hrani me kruhom mojim dostatnim,
inače bih, presitivši se,
zatajio tebe,
i rekao: »Tko je Gospodin?
Ili bih, osiromašivši, krao
i oskvrnio ime Boga svojega. (Izr 30,8—9)

Posljednje mjesto

Duboka i iskrena Marijina poniznost očituje se i u činjenici da je pripadala krajnje siromašnom društvenom staležu. Bila je, da tako kažemo, žena pučanka.

Nije, dakle, posjedovala vanjskih kvaliteta, koje bi je isticale iznad drugih, premda je bila zakoniti potomak Davidove kraljevske dinastije. Pripadala je pučkim slojevima. Želimo li joj se, dakle, približiti i osjetiti toplinu njezina srca, možemo to učiniti bez bojazni da će nas gledati s visoka i da se u njoj nećemo namjeriti na siromašnu i poniznu Gospodnju službenicu.

Ona se sama pribrojila među ponizne, siromašne i jednostavne. Spustila se na razinu koja je svima pristupač-

na, dapače izabrala je za se »posljednje mjesto«. (Pavao VI, 15. 8. 1967.)

Dvije lire iz džepa

Don Angelo Roncalli, kasnije papa Ivan XXIII., činio je onda tek prve korake u svome svećeničkom životu. Jednoga jutra primio je kao honorar za misu 2 (stare) lire. Toga istoga jutra pozvali su ga da krsti jedno dijete. Bio je to njegov prvi krst. Na vratima se pokazala mlada i vrlo siromašno obučena žena, noseći u naručju dijete koje je bilo tek nekoliko dana na životu. S njome je bio i njezin muž, isto tako skromno obučen. Na prvi pogled moglo se zaključiti da se radi o osobama koje žive u krajnjoj bijedi. Don Angelo je krstio mališana s puno ljubavi. Kad je ceremonija bila pri kraju, mlada žena, crvena od stida i zbunjenosti, ispriča se: »Oče, nas dvoje živimo u takvoj bijedi te zasad nismo u stanju da vam poklonimo niti dva jaja.« Don Angelo je pogledao mladi par s ljubavlju i divljenjem i pomislio na Blaženu Gospu i na dvije njezine grlice koje je poklonila hramu kao otkupninu za svoga sina. Ta pak žena nije imala ni dva cigla jajeta da ih pokloni crkvi u ime svoga sina, premda se vidjelo da je to željela. Svećenik brzo segne u džep, nađe tamo dvije lire što ih je maločas primio i stidljivo ih gurne u ruku ove siromašne majke, koja je u svome sinu poklonila čovječanstvu ne baš malo bogatstvo. (Dino T. Donadoni, Papa Ivan)

* * *

Molitva

O sveta Majko Božja,
pomozi sirotama,
budi Majkom siromašnima,
brani zarobljene,
podigni potlačene,
budi nada očajalima,
budi učiteljica neukima,
mir i pokoj mrtvima,
od svih blagoslovljena!

7. GOSPINA PJESMA

... Premda u punoj mjeri predana u Božju volju, Marija je bila sve drugo nego žena pasivna držanja ili pobožnosti koja otuđuje. Štoviše, ta se žena nije ustručavala reći tešku riječ sinovima ovoga svijeta: da je Bog osvetnik i zaštitnik poniznih i potlačenih i da skida s prijestolja silnike ovoga svijeta. (MC 37)

* * *

»Iskaza snagu mišice svoje,
raspršio oholice umišljene.
Silne zbaci s prijestolja,
a uzvisi neznatne.
Gladne napuni dobrima.
a bogate otpusti prazne.
Prihvati *Izraela, slugu svoga,*
kako obeća ocima našim:
spomenuti se dobrote svoje«. (Lk 1,51—54)

Najljepša knjiga na svijetu

Marijina pjesma je označena kao biser u Evanđelju svetog Luke, koju je knjigu i sam Renan smatrao najljepšom knjigom na svijetu. U tom drugom dijelu svoje pjesme Marija odskače kao žena koja je potpuno svjesna svoje uzvišene uloge u svijetu što je ima kao Spasiteljeva Majka. »Magnificat« je pjesma u kojoj Marija baca letimičan pogled na prohujalu povijest svoga naroda i na velika djela koja mu je Bog iskazao po svome milosrđu, unatoč njegovoj nevrijednosti.

Marija pjeva svojim sunarodnjacima o velikoj Božjoj dobroti kojom se sjetio svoga izabranoga naroda u njegovoj bijedi, jer je ljubav Božja vječna. (Ps 135,23)

Marija pokazuje na Boga koji djeluje u povijesti i veliča časove kad je pokazao snagu svoje mišice.
Ona ne vidi samo čudesne Božje događaje u prošlosti, nego i jamči da će Bog u svojoj dobroti nastaviti da i u budućnosti vrši svoje zahvate u povijesti naroda. Jer jaka je njegova ljubav i vjernost njegova traje dovijeka. (Ps 116)

Ali u svome besmrtnom kantiku Marija posebno naglašava način kako se Bog ponaša. Bog je čudesan u svome vladanju prema ljudima. (Ps 65) Svaki put kad intervenira ruši planove u korist siromaha. Sa svoga prijestolja, gdje boravi, promatra stanovnike zemlje. (Ps 32) Ljubi svoj narod i uzdiže ponizne. (Ps 149)

Promatrajući svoga božanskog Sina kako se ponizio u njezinu krilu, Marija na vlastitom iskustvu dolazi do zaključka da je Božje vladanje neprotumačivo i sasvim drukčije nego ljudsko. Bog pokazuje svoju snagu time da za svoje velike ciljeve odabire one na koje svijet i ne misli ili ih jednostavno odbacuje. Odabire Mariju zbog njezine niskosti, kako piše sv. Bernardo. »Ona se svidje Bogu zbog svoje niskosti, a zače ga zbog svoga djevičanstva.« I jedno i drugo bilo je u očima ljudi od manje vrijednosti.

I sam Bog, dok dolazi na ovaj svijet, rađa se u štali, stanuje u tuđem (Lk 9,58), a umire na drvu križa.

Nov tok povijesti ne smije biti sagrađen na sili, zemaljskoj slavi i bogatstvu.

Bog je izabrao drugi put, u koji moramo vjerovati: ljubav prema siromašnima.

Marijina pjesma »Magnificat« pruža moćnu podršku molitvi onih koji trpe i nikad ne gube pouzdanje u pravednoga Boga.

Dostojanstvo siromašnih

Nije potrebno da citiramo Pascalove riječi o veličini i bijedi čovjeka (»Misli«), ta mi imamo svaki dan pri ruci Marijin Magnificat, uzvišenu Gospinu pjesmu, u kojoj se Djevica pred Bogom i pred ljudima priznaje, s jedne strane, najponiznijom Božjom službenicom, dok, s druge strane, slavi velika djela koja joj je Gospodin učinio i već unaprijed proriče da će je zbog toga zvati

blaženom svi naraštaji. Kako, dakle, uskladiti ovo dvoje: najiskreniju i najdublju poniznost s priznanjem najuzvišenijeg dostojanstva? (Pavao VI, 5. 2. 1975.) Evo kako! U prvom se slučaju radi o tome što može čovjek kad je prepušten samomu sebi i svojim vlastitim moćima, a u drugom slučaju imamo pred sobom čovjeka koji dopušta Bogu i ne stavlja mu nikakve zapreke da u njemu po miloj volji djeluje snagom svoje milosti.

Skitnica ljubavi

Tek što je naš džip prošao kroz jedno afričko selo, iz prašume se pokaza skupina većeg broja prestrašenih ljudskih lica, vrlo iznakaženih. Čim sam ih spazio, viknuo sam, koliko sam god mogao jače, neka nam se približe. Ali neki od njih odmah prestrašeno pobjegoše. Drugi, naprotiv, malo hrabriji, ostadoše na mjestu kao ukopani i gledahu nas žalosnim i prestrašenim pogledom. Upitao sam vodiča: »Tko su ti ljudi?« »To su gubavci«, glasio je odgovor. »A zašto su tu?« — »Zato, jer su gubavi.«

Shvaćam. No zar ne bi bilo za njih bolje kad bi bili u selu? Možda bi se već netko našao tko bi ih nahranio, napojio, obukao i slično? Što su skrivili da su morali biti izbačeni iz sela i društva i prisiljeni da lutaju šumom bez zaštite? »Oni su gubavci«, bio je jedini odgovor moga pratioca. »Imaju li bilo kakvog liječnika, bilo kakvu njegu, pa i ne bila stručna?« Tada moj sugovornik slegne ramenima i ne dade mi odgovora.

Toga sam dana živo osjetio što to znači biti gubav.

Čovjek koji nam ovo pripovijeda zove se Raoul Follereau. Tada je bio još mlad i bavio se novinarstvom. Ovaj neobičan susret s gubavcima za vrijeme njegova »safarija« po Africi promijenio je stubokom njegov život. (Teresio Bosco, Raoul Follreau, LDC)

Interesantno je i nije bez veze ako spomenemo da se taj izvrsni humanist i socijalni radnik u isto vrijeme zagrijao i za ljubav prema blaženoj Gospi, koja je bila njegovo trajno nadahnuće i izvor uvijek novih energija.

* * *

Molitva

Gospodine,
pošalji nam svoga Duha
da bismo i mi,
nadahnuti Kristovim Duhom,
imali hrabrosti da služimo,
ne brinuli se puno da nas razumiju drugi,
nego da mi razumijemo druge,
ne tražili da budemo
puni ljubavi i divljenja,
nego da ljubimo one koji su
naše ljubavi najpotrebniji.
Daj nam hrabrosti, Gospodine,
ti koji si se učinio slugom sviju.

Bernhard Häring

8. ODREĐENA OD VJEKOVA KAO MAJKA BOŽJA

Jednim činom svoje suverene i slobodne volje, činom svoje vječne ljubavi, Bog je uzljubio Mariju i učinio joj velike stvari. Ljubio ju je zbog sebe i darovao je nama. (MC 56)

* * *

»Tada, obuzet gnjevom protiv Žene, Zmaj ode da vodi rat protiv ostalih iz njezina potomstva, protiv onih koji vrše Božje zapovijedi i čuvaju Isusovo svjedočanstvo.« (Otk 12,17)

Rat koji se nastavlja u povijesti

Jasnu aluziju na Mariju nalazimo u prvoj i posljednjoj knjizi Svetog Pisma. Između tih dviju knjiga — prve i posljednje — teče rijeka povijesti ljudskog roda. U svetim knjigama Staroga Zavjeta Marijin je lik tek lagano nakazan. On će postupno, korak po korak, izbijati na svjetlo. (LG 55) Sv. Ivan, kad piše citirani odlomak iz Otkrivenja, ima pred očima prizor s istočnim grijehom. Zmaj, a to znači đavao, ne može se veseliti, iako je naoko pobijedio. (Otk 12,9)

Pobijedio je Evu, ali će biti pobijeđen od Marije.

Milosrdni Bog naviješta Spasitelja, kojega će roditi žena. (Gal 4,4) Kao što je jedna žena surađivala na propasti ljudskog roda, tako će na sličan način druga žena surađivati na njegovu spasenju. (Lk 56)

Prema Božjim planovima Marija je preodređena da bude Majkom Spasitelja, jer je u svojoj potpunoj nevinosti satrla glavu starome neprijatelju (Liturgija). Ivan nam predstavlja Zmaja kako bježi pred ženom, nemoćan i pobijeđen. Zato možemo reći da je Marija

konačno iznijela pobjedu nad pobjednikom i nepobjedivim. Nekoliko redaka prije toga Ivan je opisao tu ženu kao onu koja je obučena u sunce i okrunjena zvijezdama. (Otk 12,1) Ali taj Zmaj, koji se ne predaje olako i ne želi biti pobijeđen, odlazi i započinje rat sa ženinim potomcima. Marijino potomstvo, a to je Kristova Crkva, bit će i dalje izloženo sotoninim navalama. Rat između dobra i zla, između sinova svjetla i sinova tame, nastavlja se kroz vjekove. Svake večeri, pri zalasku sunca, sv. Petar nas upozorava na tu dramatičnu stvarnost, u koju je stavljen svaki čovjek (Pet 1, 5,8—9). »Braćo, budite trijezni i bdijte, jer vaš neprijatelj đavao kao ričući lav obilazi i traži koga bi prožderao.« Ali nad burnim tokovima ljudskih sudbina svijetli jedan znak nade: lik Djevice, koja čvrsto drži u rukama Isusa i gazi nogama paklenog Zmaja.
Crkva je Marijin grad.

Carigradski patrijarha sv. German povjerio je Marijinoj zaštiti svoj grad kad ga je napao neprijatelj ovim riječima: »Ti bdij nad ovim gradom, ti ga obilazi, ti brani svaka njegova vrata pred barbarima koji su ga okružili sa svih strana i neprestano ga salijeću.«

Ne smiješ se bojati

Pamtimo dobro: kršćanin mora biti hrabar. Recimo točnije: jak u moralnom smislu! Pravi se Kristov učenik ne smije bojati. On treba da se osjeća kao uronjen u Providnost, koja može i naše nedostatke okrenuti na dobro. Sve se u našem životu može okrenuti na dobro ako ljubimo Boga. (Rim 8,28)

Kršćanin je prihvatio od Boga poziv svjedočenja, koji ga oslobađa. Kršćanin je prihvatio od Boga poziv svjedočenja, koji ga oslobađa od straha i oportunizma i koji mu u konkretnoj situaciji sugerira prave riječi što proviru iz unutrašnje rezerve duše za koju ne bi ni znao da postoji kad ne bi bio kušan. (Pavao VI, 21. 5. 1975.)

Kušnja mora doći dokle god živimo u vremenu. Kršćanin se mora znati snaći u vremenu da ne bi postao njegovom žrtvom, a mora znati i izdignuti se iznad vremena da ne bi izgubio vječno. (J. M. Sailer) Neki Mađari htjedoše posjetiti svetu Elizabetu, svoju zemljakinju.

Kad su došli u Wartburg, nemalo su se iznenadili kad su vidjeli kako živi. Ljutito izjaviše da je njihova Elizabeta najgluplja žena na svijetu. Premda bi mogla živjeti kao princeza, ona više voli da se u svemu izjednačuje sa siromasima i prosjacima. Rasipa među njih sva svoja dobra i dvori ih kao zadnja sluškinja. Oni nađoše Elizabetu kako sjedi uz preslicu i prede vunu. Jedan od njih povika: »Tko je vidio da kći ugarskoga kralja prede vunu?« Svetica odgovori: »Ja, naprotiv, znam i nadam se da ću za to dobiti mnogo veću baštinu na nebu nego što sam kći ugarskoga kralja. Zar nije i Majka Božja bila također takva?« (Alfred Barth)

* * *

Molitva

O Marijo, uzvišena Majko Božja,
otvori nam vrata milosrđa.
Ti si naša nada.
Ne daj nam pasti u zabludu,
nego nas svojim zagovorom
oslobađaj od svakog zla,
jer ti si pomoćnica kršćanskog puka.

Sv. Bernardo

9. MARIJINO ROĐENJE

Kao Isusova Majka Marija je ukrašena svim onim naravnim i svrhunaravnim darovima koji odgovaraju njezinu pozivu. Milost otkupljenja što su je primili svi ljudi zahvatila je Mariju u tolikoj mjeri da je slobodna od svakog, pa i najmanjeg grijeha. Njezina je duša već u prvom trenutku svoga začeća bila ukrašena izvanrednim milostima. Đavao nije imao nad njom nikakve vlasti, pa ni za trenutak. Što god je Bog mogao za nju učiniti, to je i učinio. (LG 56)

* * *

»Zato će vam sam Gospodin dati znak: Evo Djevica će začeti i roditi sina, i nadjenut će mu ime Emanuel.« (Iz 7,14)

Glasnica spasenja

O Marijinu rođenju evanđelja nam ne kažu ništa. Ona će se pojaviti na pozornici povijesti tek onda kad već bude dušom i tijelom zrela da u svoje materinsko krilo primi Božjega Sina.

Tradicija nam ipak zna pokazati skromnu kućicu Joakima i Ane na otvorenu prostoru uz jeruzalemski hram. U njezinoj kripti je označeno mjesto koje se časti kao mjesto Marijina rođenja.

Rođenje Marijino znači nadu i zoru spasenja. (MC 7) Crkva vidi u Marijinu rođenju čudesno i uzvišeno djelo Božje ruke i njegova posebnog zahvata u ljudsku narav. Njezino se rođenje naziva zorom koja naviješta izlazak Sunca, koje je Krist.

Puno značenje i konačni cilj Marijina čudesnog rođenja je Utjelovljenje Sina Božjega.

Po posebnoj Božjoj milosti Marija se rađa slobodna od ljage istočnog grijeha i na taj način biva otkupljena na najuzvišeniji način u vidu zasluga svoga Sina. (LG 53) Stvoritelj neba i zemlje uklapa Mariju u svoje posebne planove, jer će ovo izabrano biće postati čistim stanom samoga Stvoritelja — više nego ijedan drugi razumni stvor. (Sv. Andrija od Greta) Dolazak Boga na zemlju, očekivan kroz duge vjekove, danas počinje biti stvarnost. Na blagdan Marijina rođenja Crkva već unaprijed veliča Krista koji će se roditi od Djevice i spasiti svoj narod od njegovih grijeha. (Iz 71,14) Zato poziva vjernike neka s njome veličaju Boga. (Liturgija)

Sjaj jedinstvene Marijine svetosti znači svjetlo koje svijetli usred kršćanskoga naroda i rasvjetljuje Crkvu, koja u Mariju upire pogled kao mornar na zvijezdu Danicu i traži njezinu pomoć.

Oportunizam kao moda

Slaveći blagdan Marijina rođenja, mi ćemo se ograničiti na to da istaknemo potrebu one kreposti koja se zove: vjernost Kristu, vjernost Crkvi, vjernost našem kršćanskom pozivu. Ponovit ćemo još jedanput pobudne riječi sv. Petra: »Budite jaki u vjeri.« Ne dajte da vas zavede oportunizam, koji je danas u modi, ili viši društveni položaj, uz cijenu da se odreknete svoje vjere, ili da vas zavedu čisti politički i ideološki motivi. (Pavao VI, 15. 10. 1975.) Ne prodajte svoje pravo na vječni život za zdjelu leće!

Kršćanski optimizam

»Potječem od skromnih i siromašnih roditelja«, znao bi reći Angelo Roncalli. I onda kad postane Kristovim Namjesnikom na zemlji, zadržat će mentalitet dječaka iz mjestanca Sotto Monte. »Milost me Božja hrabri i potiče da nikad ne zaboravim gdje sam se rodio i gdje moji domaći obrađuju svoje polje, skromno i s pouzdanjem u Božju Providnost, gledajući svaki dan sunce nad glavom, koje je odsjev Boga.« Volio je domaće bre-

žuljke, posute vinogradima, i polja zasijana pšenicom. Živio je u Božjem miru, koji je obilato cvao u njegovoj rodnoj kući, volio je evanđeosko siromaštvo, odbijao je od sebe sve suvišno. A sve je to radio iz svrhunaravnih razloga, samo zato da bude sličniji Kristu i njegovoj Majci. (L. Chaigne, Portrait de Jean XXIII, Mame)

* * *

Molitva

Daj nam, Oče nebeski,
da u Duhu Svetom spoznamo
da su tvoje milosti
nezasluženi tvoj dar,
pa da čitav naš život
bude zahvalna pjesma
tvojoj dobroti.

Benhard Häring

10. DJEVICA I MAJKA

... Marija je ta žena koja je svojom vjerom i poslušnošću rodila samoga Sina Božjega; nije upoznala muža i bila je osjenjena snagom Duha Svetoga. (LG 63)

* * *

Marija ga zače kao Djevica, rodi kao Djevica, Djevica po porodu pokloni se Onomu koga je rodila. (Blagdan Gospodnjeg prikazanja)

Čudesne stvari

Sabor u Efezu (Mala Azija) je god 431. svečano proglasio da je Marija Majka Božja i da je zbog toga treba nazivati Bogorodicom. Uvečer toga svečanog dana stanovnici Efeza su u znak odobravanja i radosti priredili u čast Bogorodice i prisutnih crkvenih otaca biskupa veliku bakljadu, kakve taj grad još nije vidio.

Obnovljena liturgija slavi uspomenu na efeški sabor na blagdan Materinstva bl. Djevice Marije slijedećim riječima: »Stvoritelj je od nas primio dušu i tijelo, a darovao nam je svoje božanstvo.« Materinstvo bl. Djevice temelj je i razlog svih ostalih njezinih odlika.

Marijino djevičanstvo je ukras i slava njezina materinstva. Jedno bez drugoga ne bi moglo postojati. Bog je izveo u Mariji čudesne stvari, kako kaže jedna Marijina antifona: »Čudesne se stvari govore o tebi, Djevice Marijo.« Bog je poklonio Marijinu tijelu njezino neoskvrnjeno djevičanstvo. Istom vjerom kojom vjerujemo da je Marija Majka Božja vjerujemo da je ona Djevica. Savršeno Marijino djevičanstvo prije poroda, u porodu i poslije poroda jest ona Marijina odlika na koju se sveti pisci vrlo često osvrću i rado o njoj govore. Ta

vjerska istina bila je u crkvi živa već od prvih vremena, tj. otkako se uopće počelo pisati o ovome predmetu.

Ova je vjerska istina ponovno potvrđena na saboru u Tridentu i nedavno na II. vatikanskom saboru. »Majka Božja, tako se izražavaju saborski oci, pokaza radosno pastirima i mudracima svoga sina prvorođenca, koji njezino netaknuto djevičanstvo ne umanji, nego posveti.« (LG 57)

Mi tvrdimo sa sigurnošću jedne vjerske istine, koju je Crkva uvijek branila, da je Majka Božja svoga sina kao djevica začela, kao djevica ga rodila i po porodu uvijek ostala djevicom. (Sv. Toma) Čudesna Božja djela su nedokučiva, i čovjek se mora pred njima sagnuti u poniznosti i strahopočitanju. Bog je čudesan i tajanstven u svim svojim djelima, a u ovome napose.

Takav stav prema Božjim tajnama zauzima sv. Ignacije, mučenik, koji kaže da postoje tri veličanstvene tajne što ih je Bog izveo u tišini: Marijino djevičanstvo, Marijin porod, smrt i uskrsnuće našega Gospodina.

Marija je sva djevičanska: dušom i tijelom. Djevičanstvo ispunja sve njezino biće. Čudo djevičanskog poroda, koje ima svoj početak u njezinu bezgriješnom začeću i završetak u njezinu uznesenju na nebo, znači trijumf otkupljenja. Kod Majke Božje otkupljenje je postiglo svoj potpuni domet, ispred svih ostalih ljudi. I duša i tijelo su u slavi.

Tajna djevičanstva, kao i tajna Marijina uznesenja, jesu istine koje možda olako zaboravljamo, ali su bitne u našem vjerovanju. Mi, dakle, već sada znamo da je našemu tijelu i duši obećan vječni život i da smo već ovdje na zemlji hram Božje milosti.

Svijetla kruna

Jedan veliki biskup i teolog Istočne Crkve, sv. Ćiril Aleksandrijski, bio je ujedno i veliki štovatelj Majke Božje. Na efeškom saboru (431.) on je bio gorljiv branitelj i propovjednik materinstva bl. Djevice Marije protiv nekih krivovjeraca onoga doba. Izrekao je, između ostaloga, u slavu Majke Božje i jedan oduševljen govor koji je nadvisio sve ostale. Ushićeno kaže: »Zdravo, o

Marijo, Majko Božja, najbogatija riznico svijeta, svjetiljko koja nikada ne gasne, svijetla kruno djevičanstva, hrame nerazorivi. Majko i Djevice u isto vrijeme, ti porodi Onoga kojemu Evanđelje dovikuje: Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje.«

Tako bismo morali i mi ponoviti, svi zajedno i svaki napose, reći hvala toj blagoslovljenoj ženi koja je donijela svijetu Luč spasenja. (Pavao VI, 21. 12. 1966.)

Čistoća daje svijetu vrijednost

Seks ne vodi nikakvome dobru. Nije moralan i nije stvaralački. Možemo mu se predati samo onda kad smo se odrekli da budemo stvaralački, produktivni. Samo čistoća ima cilj iznad sebe, koristi socijalno i potiče osobni razvoj.

Ima momenata kad seksualnost pobjeđuje. To je onda kad smo se oslobodili moralnih imperativa i pobjede nad sobom, kad smo izgubili iz ruku kormilo. Ali ta se pobjeda brzo pretvara u poraz. Jedina prava pobjeda jest ona koju slavi čistoća. Seksualnost obvezvrjeđuje svijet. Čistoća, naprotiv, daje svijetu vrijednost i značenje. (A. Camus)

Molitva

O, Bože,
koji si u plodnom djevičanstvu
presvete Marije
darovao svijetu riznice vječnoga spasenja,
daj nam da osjetimo zagovor One
po kojoj smo zavrijedili
primiti Početnika života.

11. MAJKA SLAVNA

Liturgija postiže sretnu ravnotežu i može poslužiti kao primjer kako se unaprijed sprečava svaki nespretan pokušaj — kako se to koji put znalo dogoditi u nekim pučkim pobožnostima — da se štovanje Majke Božje rastavi od cilja prema kome ono prirodno teži, a to je njezin Sin Isus Krist. (MC 4) Prava, naime, Kristova Crkva, dok štuje Spasitelja, časti na drugi način i njegovu svetu Majku.

* * *

»... I dok su bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi. I porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jasle, jer za njih ne bijaše mjesta u svratištu.« (Lk 2,6—7)

Pravi Bog i pravi čovjek

Tim riječima, vrlo kratkim i jednostavnim, opisuje sv. Luka Božje rođenje po tijelu. Njima se služi Crkva kad nas hoće pozvati da počastimo Gospodina, koji se rodio radi nas ljudi i radi našega spasenja.

Bog je stvarno sišao k ljudima, u ljudsku povijest, i odlučio da udari svoj šator među nama. Božji boravak među ljudima! Onaj koji je Mariju stavio uz svoje jaslice i dao joj mjesto uza se, jest sam Gospodar neba i zemlje. Isus nije čovjek koji se popeo do božanstva (što drugi nisu mogli), nego je Bog koji u ljudskom tijelu dolazi na svijet da bi podijelio sudbinu svih ostalih ljudi. On je prije Bog, a onda čovjek. On nije čovjek kojega su ljudi učinili bogom.

Sve se ovo zbilo onda kad je tišina svojim plaštem obavila zemlju, kad je noć u svome toku prevalila polovicu svoga puta. Tada je Božja Riječ sišla sa svoga prijestolja na zemlju. (Liturgija) Promatrajući Spasitelja kako leži u staji, sv. Fulgencije kliče ushićeno: »Evo dječaka u jaslicama, evo neizmjernoga u nebu, evo siromašna u povojima, evo kralja u slavi.«

Upravo tako: božansko je sakriveno u ljudskom, ljudsko je uzvišeno u božanskom. Isus je pravi Bog i pravi čovjek. Kršćanska nas teologija uči da uvijek govorimo o Isusu-Čovjeku tako da u njegovu čovještvu možemo nazrijeti Boga, i o Sinu Božjemu tako da njegovo božanstvo nikad ne povrijedi njegovo čovještvo. Mnogi krivi proroci našega vremena svode Isusovu povijesnu osobu na figuru učitelja mudrosti ili na tip socijalnog demagoga, ili na lik političkog revolucionara. Oni se bitno varaju, sve ako s Renanom i priznaju da se među ljudskim sinovima nije rodio veći od njega.

Iz načina kako se Božji Sin htio roditi možemo zaključiti kako nas je ljubio. U Božje milosrđe vjerujemo svi, ono traje odvijeka, ali kako bismo inače mogli zaključiti da je tako veliko? Ništa ne dokazuje tako očito njegovo milosrđe kao činjenica da se rodio na tako mizeran način. Kristovo rođenje kazuje koliko vrijedi čovjek, koji je određen ili da se za vječnost spasi ili da se za vječnost izgubi.

Dok se Crkva pobožno klanja Isusu, Sinu Božjemu i Sinu Marijinu, časti također i njegovu slavnu Majku, koju kršćanska umjetnost već od pradavnih vremena prikazuje u jaslicama kako se klanja svome Stvoritelju.

Čovjek je nesavršeno biće

Čovjek je bitno nesavršen. On treba obnovu, rehabilitaciju, puninu života, savršen stupanj bivovanja, potpunu sreću, koje nema, ali je treba. To je život koji nije dovoljan sam sebi, koji je potreban nadopune. Hoćete li veličati čovjeka, hoćete li ga realno uzeti, onda naglasite njegove nedostatke, njegovu nepotpunost, njegovu pritajenu potrebu da bude spašen.

Recimo jednom zauvijek: čovjek treba Spasitelja! Da, on treba istinitoga i pravoga Spasitelja, koji je u isto vrijeme i čovjek, da mu se može približiti, i Bog, da ga može dići iznad njega samoga, da ga može dići u visinu s kojom je sudbinski povezan, u Božju visinu. (Pavao VI, 25. 12. 1973.)

Poznavanje čovjeka vezano je uz poznavanje Boga

Antun i Julija su muž i žena, radnici u Brazilu, članovi biskupskog komiteta Radničke katoličke akcije, odgovorni za svoj sektor. Krist je vođa njihova života. I jedan i drugi su sve žrtvovali iz ljubavi prema Kristu i prema radničkom svijetu. Antun je bio nekoliko puta otpušten iz službe, jer je javno branio radnike i njihova prava. Pa ipak, oba člana toga sretnoga braka puni su radosti, unutrašnje sreće i životnog optimizma, koji može doći samo od Boga.

Kad biste jednoga dana imali priliku i sreću da sretnete Juliju i da s njome stupite u razgovor, začudili biste se kako dobro poznaje Krista. Svaki dan obvezatno čita Evanđelje, gdje nalazi odgovore na mnoga svoja svakidašnja životna pitanja i odakle crpi snagu za vršenje apostolata u svojoj četvrti.

Ne bi bilo ništa čudno kad bi jednoga lijepoga dana Krist osobno ušao u njezinu kuhinju i poveo s njom prijateljski razgovor. Uostalom, kad Julija govori o Gospodinu, imate osjećaj da se već negdje s njime osobno srela. (Joseph Bouchaud)

* * *

Molitva

Gospodine, daj mi milost,
da te želim,
želeći da te tražim,
tražeći da te nađem,
našavši te da te upoznam,
upoznavši te da te ljubim.

Sv. Augustin

12. MAJKA BOŽJA I MAJKA NAŠA

Na Tri Kralja, kad Crkva slavi Boga koji se objavio ne samo Židovima nego i svima ostalim narodima, divi se u isto vrijeme i Djevici kao istinitom prijestolju mudrosti i kao Majci koja pruža mudracima Spasitelja i zove ih da mu se poklone. (MC)

* * *

»... Kad se Isus rodio u Betlehemu... gle, mudraci s Istoka pojaviše se u Jeruzalemu raspitujući se: Gdje je taj novorođeni kralj židovski? Vidjesmo njegovu zvijezdu pa dođosmo da mu se poklonimo. (Mt 2,1—2)

* * *

Zvijezda naroda

Mudraci dođoše u poklonstveni pohod novorođenom Kralju iz dalekih krajeva Istoka, vođeni zvijezdom. Njihov dolazak stvara uzbunu među stanovnicima Jeruzalema. (Mt 2,3) Djela koja su plod milosti obično su uvijek neočekivana, iznenađuju, nepredvidiva su. Mudraci se pojavljuju neočekivano da se poklone Kralju, kojega i oni očekuju kao Spasitelja. Oni predstavljaju sve narode koji se njihovim posredovanjem klanjaju Stvoritelju svih ljudi. Oni će pronijeti Božje ime cijelim svijetom. (Leon Veliki) Psalmist je prorekao da će se svi narodi pokloniti Gospodinu i dati slavu njegovu Imenu. (Ps 85,9)

Prema tome, dolazak mudraca k jaslicama znači objavu Boga svima narodima, znači dan kad se u Kristu ostvaruje spasenje svih ljudi. Bog naime hoće da se svi ljudi spase.

U liturgiji ovoga blagdana Marija ostaje u sjeni. Ali Evanđelje je stavlja uz Isusa.

Mudraci dolaze k Isusu, ali ga ne nalaze sama, nego pokraj Marije. Djevica ih prima i pokazuje im svoga Sina.

U spisima svetog Bernarda zvijezda koja vodi mudrace znak je milosti i slika je Marije. I na slici blaženoga Angelika, koji je klečeći slikao svoje Madone, Marija pruža mudracima božanskog Dječaka da mu se poklone.

Marija surađuje u susretu mudraca sa Sinom Božjim i Spasiteljem svih ljudi. (MC 5) Sretna je kad vidi da Bog proširuje djelokrug svoga spasenja. Taj blagdan znači početak ekumenskog pokreta među poganskim narodima.

Ovaj blagdan zove sve vjernike da se žarko mole Majci Božjoj i Majci svih ljudi, kako bi se njezinim posredovanjem svi narodi što brže našli u jednoj jedinstvenoj Božjoj obitelji na slavu Presvete i nerazdjeljive Trojice. (LG 69)

Svjetlo svijeta

»Gledaj, Marijo, čovječanstvo čitavo, sav ovaj moderni svijet oko nas, u kojemu nas volja Božja pozva da živimo i djelujemo, to je svijet koji je okrenuo leđa Kristovu svjetlu, pa onda nije čudo što strahuje pred zastrašujućim mrakom koji se prostire pred njim. Tvoja čovjekoljubiva riječ, o najljepša među djevicama, o najslavnija među majkama, o blagoslovljena među svima ženama, neka pozove taj svijet da se okrene prema životu i svjetlu svih ljudi, i prema tebi koja si nositeljica Krista, toga jedinoga pravoga svjetla svijeta. (Pavao VI, 11. 10. 1963.)

Iznad anđela i fresaka

U jednoj rimskoj isusovačkoj crkvi baroknog stila, za koju neki kažu da je sva njezina pobožnost u dekoracijama, postojao je za vrijeme drugog svjetskog rata neobično originalan sistem skrivanja onih ljudi koje

su vojne vlasti iz raznih ili političkih motiva bile osudile na smrt.

Između mnogobrojnih lukova na svodu i krova crkve bile su iskonstruirane ćelije za stanovanje u nuždi, u koje su oci isusovci sakrivali one Židove koje su okupacione vojničke vlasti najviše tražile. Neka vrsta samostana u zraku iznad fresaka, anđela i svetaca uronjenih u molitvu i kontemplaciju.

Nikome od posjetilaca crkve ne bi moglo pasti na um da se iznad naslikanog neba, oblaka, zvijezda, anđela i svetaca nalazi čistilište živih ljudskih bića, koja su umirala od straha na svaki i najmanji šum oko sebe.

Da se zametne svaki trag sumnji, svaki je nesretnik koji se ondje sakrio bio nazvan imenom sveca koji je bio u crkvi naslikan ili isklesan nasuprot njegovoj ćeliji u zraku. Tako se moglo čuti da je objed za sv. Ignacija već na stolu, da je stigla pošta za svetog Franju Ksaverskog, da treba donijeti rublje svetom Alojziju — itd. Pa da stvar bude još zanimljivija, ta je ideja došla od samog Pape Pija XII! (Petar Bargellini, Pio XII)

* * *

Molitva

Svemogući i vječni Bože,
svome si predragom Sinu
predao sve narode:
sjedini ih u svojoj Crkvi
obitelji svih naroda,
kako bi tražeći svjetlo istine,
mogli svi doći k tebi,
koji si pravi Bog,
pa da i onaj narod,
koji je bio tvoj izabrani narod,
mogne postići puninu spasenja.

13. HRAM DUHA SVETOGA

Mnogi crkveni pisci prvih kršćanskih vremena, pozivajući se na Lukino i Matejevo Evanđelje, konkretno na Lk 1,35 : Duh Sveti sići će na te i sila Svevišnjega će te osjeniti, i na Mt 1,18 : Djelo je Duha Svetoga što se u njoj začelo, pripisuju Duhu Svetomu čin kojim je Mariju posvetio i oplodio te je učinio hramom Gospodnjim (MC 26)

* * *

»... Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istom mjestu. I evo iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj bijahu. I pokažu im se kao neki razdijeljeni jezici od ognja, te siđe po jedan na svakoga od njih. I svi se napuniše Duha Svetoga.« (Dj 2,1—4)

Slobodan pristanak

Među brojnim mjestima koje štuje kršćanska pobožnost i naziva ih svetima, dvorana Posljednje večere zauzima posebno mjesto. S tom dvoranom povezan je silazak Duha Svetoga na Mariju i na apostole. Tu se njegova snaga pokazala vidljivom u obliku plamenih jezika i šuma jakog vjetra. Kao da je snažna oluja zahvatila čitavu kuću i sve njezine stanovnike.

U osvitu stvaranja svijeta Duh se Božji također pokazao vidljivim, lebdeći nad vodom. (Post 1,2) Tada je Duh Božji svojom stvaralačkom snagom prožimao čitav svemir.

Sada ga Isus šalje na prvu Crkvu. (Iv 16,7) Obećao ga je u toj istoj blagovaonici uoči svoga žalosnoga rastanka. (Iv 14,26) Prije Vazma Duh je Sveti bio samo nad Isusom: u njegovim riječima, u njegovim djelima, u

Njemu osobno, ali još nije bio nad njegovim učenicima. Na Kristu je »počivao« trajno (Iv 1,32), »bez mjere« (Lk 4,1), od rođenja.

Kad, naprotiv, Isus završi tok zemaljskog života i uznese se na nebo, Duh Sveti će sići nad njegove učenike (Iv 16,7) i ostat će nad njima sve do svršetka svijeta (Iv 14,16).

Duh Sveti, poslan nad prvu Crkvu, dar je uskrsloga Spasitelja. Na Duhove Crkva postaje hramom Duha Svetoga. U krilu Crkve on će u povijesnim dimenzijama, u prostoru i u vremenu, vršiti ono djelo što ga Bog njegovom snagom proizveo u krilu blažene Djevice Marije. Evanđelje izričito pripisuje uzvišenu tajnu Začeća djelovanju Duha Svetoga.

Duh Sveti stvara sebi prebivalište u Marijinu krilu i kao Božanski Zaručnik čini je svojom moći plodnom. U prečistom krilu Djevice Isus Krist se rađa iz Božje i Marijine ljubavi u jedinstvu s Duhom Svetim. Marija je zaručnica Duha Svetoga (R. Spiazzi). Riječ postade tijelom u trenutku kad je Marija rekla svoj »da«. U Marijinu krilu slave se Božje zaruke s ljudskom naravi. (Sv. Ambrozije)

Govoreći riječima liturgije, mi kažemo da je Bog bio s Marijom od prvog trenutka njezina začeća. Zaodjenuvši je svojom snagom, pripravio je sebi od nje ugodan boravak.

Možemo također reći da Duh Sveti stanuje i u nama po vjeri i po sakramentu krštenja i još na poseban način po sakramentu potvrde. On postaje »slatkim gostom naše duše«.

Biti otvoren Božjim pozivima

Zajedničarstvo s Duhom Svetim vodi u životnu povezanost s Kristom, kao što su lozine mladice povezane s čokotom. (Iv 15,4) Ta povezanost postaje zatim zahtjevna i nužno plodna, hranjena vjerom i razmatranjem Božje riječi, otvorena znakovima vremena i konkretne situacije, a napose Božjim unutrašnjim nadahnućima i pozivima. Tko je vođen Duhom Svetim, zna čitati Božju volju. Pobožnost Duhu Svetomu svjetiljka je našoj nozi u predviđenim i nepredviđenim zbivanjima.

Katolički osjećaj

Sv. Klement Marija Hofbauer, apostol Beča, bio je pekarski pomoćnik. Počeo je studirati tek u 21. godini života. Njegova teološka izobrazba bila je nesavršena. Pa ni kasnije, preopterećen pastoralnim poslovima, nije imao prave mogućnosti da ispuni prazninu. Unatoč tome k njemu su dolazili i visoki crkveni dostojanstvenici, kao i učeni teolozi, da traže njegovo mišljenje u vrlo složenim pitanjima vjere i morala. Rješavajući briljantno i mudro i najteže probleme, znao bi reći: »Ja nemam prave teološke izobrazbe, ali sam zahvalan Duhu Svetom da imam nešto katoličkog osjećaja, katoličke intuicije.« Bio je to zapravo dar razuma kojim ga je Duh Sveti obilato obdario. (Alfred Barth)

Molitva

O Duše Sveti, poživi me,
O ljubavi Božja, užezi me
i putem kreposti vodi me.
O Marijo, majko moja, gledaj me,
sa svojim Sinom blagoslovi me,
od svake zablude, od svake opasnosti,
od svakoga zla, oslobodi me.

Miriam od Raspetoga Isusa

14. MARIJINO MJESTO U ŽRTVI

Crkva, vođena Duhom Svetim, shvaća da je prizor Isusova Prikazanja u hramu orijentiran prema križu i njegovu značenju u tajni Božjih planova. (MC 20)

* * *

»... Kad se zatim po Mojsijevu zakonu navršiše dani njihova čišćenja, poniješe Dječaka u Jeruzalem da ga prikažu Gospodinu — kao što piše u zakonu Mojsijevu: Svako muško prvorođenče neka se prikaže Gospodinu — i da prinesu žrtvu kako je rečeno u zakonu Gospodnjem: dvije grlice ili dva golubića... Živio tada u Jeruzalemu čovjek po imenu Šimun. Taj čovjek, pravedan i bogobojazan, iščekivaše Utjehu Izraelovu, i Duh Sveti bijaše na njemu. Objavio mu Duh Sveti da neće vidjeti smrti dok ne vidi Pomazanika Gospodnjega. Ponukan Duhom dođe u hram... Primi Dječaka u naručje, blagoslovi Boga i reče Mariji, Majci njegovoj: »Ovaj je, evo, postavljen na propast i uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak osporavan — a i tebi će samoj mač probosti dušu — da se razotkriju namisli mnogih srdaca.« (Lk 2, 22—35)

* * *

Riječi i sakramenti

Život je Marijin slika života Crkve. Dajući Isusa na svijet, Marija nije osjećala porođajnih bolova. Tek što ga je rodila, ona ga sama povija i stavlja u jasle. (Lk 2,7) Ali to ne znači da će je bol uopće mimoići. Počinje se javljati trpljenje i udara pečat njezinu životu kad ga prikazuje Gospodinu u hramu 40 dana poslije rođenja. U tom Marijinu prikazanju počinje se zacrtavati autentična uloga Spasiteljeva, za što je bio poslan od Oca.

(Mt 1,21) Tu ima svoj početak cesta koja će svršiti na Kalvariji. Tajna prikazanja u hramu ima svoj epilog u tajni križa, na kojemu se križala zajednička ljubav Isusova i Marijina. (Sv. Ignacije mučenik)
Kroz sav život, ali napose stojeći pod križem, Marija je trpjela iste muke kao i njezin Sin. Patila je u duši ono što je on patio na tijelu, kako nas uče sveti oci. Lav XIII. kaže da je Marija činom slobodne volje prikazala svoga Sina za spasenje svijeta, umirući srcem, koje je bilo probodeno mačem boli.
Otprilike trideset godina kasnije, kako je sv. Luka pisao u svome Evanđelju o Isusovu prikazanju u hramu, sv. Ivan apostol je opisao svečanu scenu kad je Marija, stojeći pod križem, prisustvovala rađanju Crkve, proizašle iz otvorena Kristova boka u znaku krvi i vode. (Iv 19,34, LG 3)
Ta ura boli učinila je Mariju Majkom onih koji vjeruju u Krista. (Iv 19,25)
Tu je Marija slika Crkve. Ona počinje rađati Krista u srcima vjernika riječima i sakramentima. U dimenziji vremena ostvaruje se neprestano tajna Marijina materinstva kroz patnju i ljudsku nevjeru.

Glasovi svijeta

Urnebesna vika od tisuću različitih glasova koji pune atmosferu pomoću najjačih zvučnika, ili sugestivne i čarobne slike kojima se carstvo misli prenosi u carstvo osjetila, ili onaj nevidljivi i vrlo težak narkotik koji se zove javnim mišljenjem, ili politička propaganda koja lišava čovjeka mogućnosti da raspolaže svojom slobodnom voljom ... Ima li u takvoj situaciji, braćo i sestre, još uopće mogućnosti da se čuje i razlikuje slatki, plačljivi i istinski val Duha, drhtavi glas Kristova Evanđelja? Božji glas koji odjekuje u unutrašnjoj tišini osjetljiva srca, više se i ne primjećuje, prigušen je, kao zov istine koja se jednostavno ignorira. (Pavao VI.: 25. 12. 1975.)

Naša zajednička Majka

Budi uvijek blagoslovljena, o Crkvo, moja velika Majko, na čijem sam krilu naučio sve što treba da znam.

Budi blagoslovljena, slavna Majko, zbog oproštenja koje si mi osigurala, zbog toplog ognjišta vjerskog života koji stvaraš, braniš i hraniš. Budi blagoslovljena, o čista Majko, koja mi daješ i u meni čuvaš cjelovitost vjere, plodna Majko, koja nikad ne prestaješ davati mi novu braću, zajednička Majko sviju ljudi, koja se jednako brineš za sve: za malene i velike, za neuke i školovane, za sav Božji narod. Majko žalosna, srca mačem probodena, koja od generacije do generacije ponovno živiš muku svoga Zaručnika! Majko jaka, koja me hrabriš da se plemenito borim i svjedočim pred ljudima za Krista. Po tebi mi imamo u njemu nadu i život. (Paul Claudel)

* * *

Molitva

Ljubimo Gospodina Boga svoga.
Ljubimo Crkvu.
Boga kao svoga Oca,
Crkvu kao svoju Majku.
Boga kao Gospodina,
Crkvu kao Gospodnju sluškinju.

Sv. Augustin

15. NAZARETSKA OBITELJ

... U blagdanu Svete Obitelji (Isusa, Marije i Josipa) liturgija promatra s dubokim poštovanjem sveti život što ga provede u Nazaretu Isus, Sin Božji i sin čovječji, Marija, njegova Majka i Josip, muž pravedni. (MC 5)

* * *

»... Nakon Herodova skončanja, gle, anđeo se Gospodnji javi u snu Josipu u Egiptu: Ustani, reče, uzmi dijete i njegovu Majku te pođi u zemlju izraelsku, jer su umrli oni koji su djetetu radili o glavi. On ustane, uzme dijete i njegovu Majku te uđe u zemlju izraelsku. Ali saznavši da Arhelaj vlada Judejom namjesto svoga oca Heroda, bojao se poći onamo pa, upućen u snu, ode u kraj galilejski. Dođe i nastani se u gradu zvanu Nazaret, da se ispuni što je rečeno prorocima: zvat će se Nazarećanin.« (Mt 2,19—23)

Obiteljska pobožnost

Tim riječima nam Evanđelje donosi izvještaj o povratku svete Obitelji iz Egipta u Nazaret.

Onoga trenutka kad je Bog došao da stanuje među nama ljudima, on kao čovjek ulazi u tkivo konkretne obitelji. Njegov život odvija se u krugu jedne siromašne obitelji. Njegov je put posut radostima i žalostima, kao i put svake druge obitelji. Osjetio je poniženje odbijanja kad u Betlehemu nije našao kuće koja bi bila spremna da ga primi prije rođenja. (Lk 2,7)

Još pravo ne prođoše radosni trenuci rođenja, kad ga vlasti počeše tražiti i progoniti da bi ga ubili. (Mt 2,13) Da bi utekao pred opasnošću po goli život, mora bježati u tuđu zemlju. (Mt 2,13)

Vrativši se iz Egipta, sveta Obitelj nastavlja živjeti normalnim ritmom drugih siromašnih nazaretskih obitelji. Otac-hranitelj radi kao drvodjelac. (Mt 13,35) Majka se bavi domaćinstvom.

Sin Božji provodi skroman i povučen život. Njegovo božansko podrijetlo ne brani mu da se izjednači s ostalim ljudima, svojim vršnjacima. Sveta nazaretska obitelj aktivno sudjeluje u zajedničkom društvenom i vjerskom životu domaćega grada.

Tada je konačno Isus navršio 30 godina. (Lk 3,23)

Vrlo je teško ući u tajnu te obitelji dok živi u Nazaretu. O tom razdoblju njezina života Evanđelje kaže samo to da je živjela u Nazaretu i da je Isus bio svojim roditeljima poslušan. (Mt 2,23) S apsolutnom sigurnošću možemo ipak ustvrditi da su sloga, mir i ljubav resile tu obitelj i da je takvo blagoslovljeno stanje bilo logička posljedica njihove povezanosti s Bogom, njihova religioznog doživljavanja.

Našu pak današnju modernu obitelj ne čini drugačijom od ove svete obitelji njezino današnje socijalno-društveno lice, nego pomanjkanje religioznosti.

Jedan je crkveni otac dobro rekao da je nemoguće stvoriti obitelj u kojoj bi vladala sloga, ljubav i mir ako u njoj nema vode milosti, soli straha Božjega, kvasca molitve i žara vjere.

Kršćanski odgoj

Mi poznamo teškoće i opasnosti na koje kršćanske obitelji nailaze dok brane svoj vjerski karakter: pritisak na očeve koji žele dati svojoj djeci kršćanski odgoj; pritisak na oca i majku, kao i na samu djecu koji dolazi od zavodljiva modernog mentaliteta, sklona uživanjima i neradu; kolebanje roditelja da hrabro podignu branu svoje moralne savjesti protiv oportunističkih ustupaka nižim vrijednostima života. A nisu nam također nepoznate ni brige koje su isključivo materijalnog karaktera, osobito kad se radi o obiteljima s velikim brojem djece ili o onima nezaposlenima. (Ivan XXIII, 8. 1. 1961.)

Prvo mjesto — Bogu

Zahvaljujem ti, što si mi dao tu prednost da sam bila čitav život tvoja drugarica i suradnica.

Zahvaljujem ti za najsavršeniji brak na svijetu koji se nije temeljio na seksu, nego na samokontroli. Zahvaljujem ti što si me smatrao sebi ravnom u radu kojim si svoj život posvetio Indiji. Kako sam ti zahvalna što nisi bio jedan od onih muževa koji posvećuju svoj život zato da gomilaju sebi bogatstvo, iskorištavajući druge. I da si pretpostavio Boga i domovinu materijalnim računicama! I da si bio dovoljno hrabar da imaš svoja vlastita uvjerenja, apsolutnu i punu vjeru u Boga.

Kad si postao najomiljenijim vođom Indije, nisam se nimalo bojala da ću biti zabačena, kao što se to događa mnogim ženama, pošto su im se muževi popeli na vrhunce uspjeha.

Znala sam da će nas smrt naći kao muža i ženu.

(Giov. Barra, Gandijeva žena)

* * *

Molitva

Gospodine Isuse Kriste,
koji si bio pokoran Josipu i Mariji
i uzvišenim krepostima ukrasio
obiteljski život,
dopusti da njihovom pomoću
i po njihovu primjeru
uredimo svoje obitelji
pa da budemo dionici tvoj slave na nebu.

16. MARIJA U KANI GALILEJSKOJ

... Dajući Sinu do znanja i obazrivo ga moleći da priskoči u pomoć jednoj materinskoj potrebi, Marija postiže i milost višega reda: da će, naime, Isus, dok čini svoje prvo čudo, učvrstiti svoje učenike u vjeri. (MC 18)

* * *

»Trećega dana bila je svadba u Kani Galilejskoj. Bila je ondje i Isusova Majka. Na svadbu bijaše pozvan i Isus i njegovi učenici. Kad ponesta vina, Isusu će njegova Majka: »Vina nemaju.« Kaže joj Isus: »Ženo, što ja imam s tobom? Još nije došao moj čas.« Nato će njegova mati poslužiteljima: »Što god vam rekne, učinite.«

Tako učini Isus u Kani Galilejskoj prvo čudo i objavi svoju slavu, te povjerovaše u njega njegovi učenici.« (Iv 2,1—5.11)

Srce majke

Ako pođete iz Nazareta cestom uz koju rastu bujni kaktusi s jedne i s druge strane, možete stići do studenca iz kojeg su vjerojatno zagrabili vodu koju je Isus pretvorio u vino.

Čudo u Kani je jedno od najpopularnijih Isusovih čudesa u narodu. Odmah na početku opisa Ivan ističe Marijinu prisutnost, još prije nego će spomenuti samoga Isusa i njegove učenike. Marijinu prisutnost u čitavoj toj stvari Ivan smatra važnom. Radi se zapravo o jednoj vrlo delikatnoj i nenametljivoj prisutnosti. To je prisutnost žene koja je puna vjere i ljubavi, spremna da čuje i posluži željama Boga i ljudi. Radi se o pri-

sutnosti bez koje, vrlo vjerojatno, ne bi ni bilo čuda. Isusov čas još nije bio došao, a nijednom od njegovih učenika ne bi palo ni na kraj pameti da ga traže.

Marijino vladanje na svadbi dokazuje da je bila sposobna pravilno prosuditi situaciju u kojoj se našla. Nije bila ni presmiona ni neodlučna. Prijetila je opasnost, koju možda nije nitko predviđao, da će se ugodno svatovsko raspoloženje pretvoriti u veliko nezadovoljstvo zbog pomanjkanja vina. U takvoj je situaciji nedostatak vina kod Židova značio pravu obiteljsku blamažu, a tako je pomalo i posvuda drugdje. Marija je to prva uočila. Njezina briga za obitelj koja se rađa čini je sličnom njihovoj rođenoj majci. Svojom intervencijom spašava situaciju. Čini da ono što je sretno započelo također i sretno završi. Kada Dante u svome »Raju«, dok razgovara s Marijom, tvrdi da Gospa hiti u pomoć ne samo onomu koji je za pomoć moli, nego da potrebe i pretječe, onda pjesnik bez sumnje misli na svadbu u Kani. Njezina je molba koju upravlja Isusu i ponizna i pouzdana. Usprkos Sinovu, vjerojatno negativnom odgovoru, Marija ne odustaje, nego strpljivo čeka. Isus čini čudo na želju svoje Majke, dajući čitavoj situaciji temeljito drugačije značenje. Svadba u Kani postaje ne samo objava Isusove slave nego i Marijina zagovora. Uspješna molitva Djevičina znak je i preludij njezina uspješnog zagovora u nebu. (René Laurentin) Marijina molba ima uvijek najčistiju nakanu slave Božje i zato je sigurna da će njezina molitva biti uslišana. Zaključimo: ako se Marija zauzima za stvar jednog svadbenog ručka za koji mnogi zaručnici ostaju prikraćeni, koliko će se više zauzimati za duhovne potrebe svojih štovatelja? Kristova Crkva slijedi Mariju i svaki dan prikazuje nebeskom Ocu potrebe svojih sinova i kćeri i zauzima se za spas svijeta. (MC 18)

Napast hedonizma

»Da je ta naša privrženost Kristovu križu naša bitna potreba, dokazuje jedna napast, koja je danas agresivnija nego inače a to je pohlepa za nasladama, to je materijalno blagostanje bez duha i duše, to je raspuštenost, to su raznovrsni poroci i slične stvari, zaodjenute u lažno ruho primarnog cilja ljudske egzistencije.«

»Danas mnogi žele biti sretni, ali ne srećom čiste savjesti i vršenja vlastitih dužnosti, nego nazovi-srećom jalova uživanja i zloupotrebe stvari i vremena. Traži se samo ono što je lagano, sjetilno, ugodno, nezasluženo, kao zadnja životna mudrost. Žalosne posljedice takva života i takve filozofije možemo svi vidjeti na svakom koraku.« (Pavao VI, 26. 11. 1975.)

Kako li ćemo biti sretni

Kad se vratio kući, sinovi ga teškom mukom prepoznaše. Grle se, plaču od radosti. Ali Aldo se žuri da svojoj ženi Marti povjeri svoju tajnu. »U pismima ti nisam nikad spomenuo jednu vrlo važnu tajnu za naš život, a napose za moj život. U koncentracionom logoru upoznao sam odličnih drugova, pa među njima i jednog svećenika. Ukratko ti kažem: sada vjerujem u Boga.« Martine se oči cakle od radosti. »Nemaš pojma kako si me time razveselio. I ja vjerujem, to ti je znano. Uvijek sam željela ići u život s vjerom. Ovih ratnih godina upoznala sam se s više vrijednih i poštenih žena, čiji su muževi čamili po zatvorima. Mnoge su od njih vjerovale i učvrstile moju vjeru. Danas ulaze u ovaj naš skromni stan dvije osobe: Bog i ti.« »... u naš stan«. Aldo ne vjeruje vlastitim očima. Četiri sobe koje je ostavio prije četiri godine sad su izmijenile lice. Pune su svjetla i intimnosti. Marta im je dala to novo lice. Aldo ih uspoređuje s barakama i mračnim danima tamnovanja, i s još mnogim drugim žalosnim stvarima. »Ali danas ima oko mene tako mnogo mnogo svjetlosti«, kaže. Žena dometne: »Kako li ćemo biti odsada sretni!« (Joseph Bouchaud, Kršćani prve ljubavi)

* * *

Molitva

Gospode,
Istina je da čovjek ne živi samo od kruha,
istina je i to što si nas ti naučio govoriti:
»Daj nam danas naš svagdanji kruh«.
Ne dopusti da nas od tebe udalji
ni obilje ni pomanjkanje zemaljskih dobara.

Nauči nas da stavljamo svoju sigurnost u tebe.
Molimo te, Gospode,
neka se radost vrati u naše poratne obitelji
i ne zaboravi onih koji imaju manje nego mi.

* * *

17. MARIJA I EUHARISTIJA

... Crkva poziva vjernike svakog dana, a napose u nedjelje, da slave Gospodnji vazam u zajednici sa svima svetima na nebu, u prvom redu s blaženom Djevicom Marijom, čiju žarku ljubav i čvrstu vjeru želi nasljedovati. (MC 20)

* * *

»U to se približe selu kamo iđahu, a on kao da htjede dalje. No oni navalijvahu: »Ostani s nama, jer će zamalo večer i dan je na izmaku.« I uniđe da ostane s njima... Dok bijaše s njima za stolom, uze kruh, blagoslovi Boga pa razlomi te im dade. U to im se otvoriše oči te ga prepoznaše, a on im iščeznu s očiju.« (Lk 24, 28—31)

Susret s Gospodinom

Dajući nam izvještaj o susretu dvaju učenika iz Emausa s uskrslim Kristom, sv. Luka nas želi poučiti da i kršćani doživljuju isti susret s Gospodinom kad god blaguju Euharistiju.
Djela Apostolska kažu da su se prvi kršćani sretali s Gospodinom pri euharistijskoj gozbi. (Dj 2, 42) Dapače, ta nam knjiga tvrdi da je i Marija bila među apostolima, pa se može sa sigurnošću pretpostaviti da je i ona primala Euharistiju, zajedno s prvom Crkvom u Jeruzalemu. Njezina Euharistija bila je uzor i vrhunac zajedništva s uskrslim Kristom, prema kojemu Crkva teži. (Rene Laurentin)
Prvi su kršćani često doživljavali euharistijsku prisutnost s uskrslim Kristom hraneći se njegovim Tijelom i Krvi. (1 Kor 10,16) Ali ovdje se možemo zapitati: Tijelo i Krv Kristova, zar to nije Sin Marijin? Tijelo Kristovo, zar to nije tijelo Marijino?

Na vigiliju Tijelova Crkva pjeva da nam je dan Sin Božji, rođen od Marije Djevice. Ta se istina revno propovijedala po svim crkvama već u drugom stoljeću. Interesantan je jedan dokument onoga vremena, u kome jedan vjernik iz Azije tvrdi: »Kamo god idem krstareći svijetom, Kristova vjera mi pruža kao hranu »Ribu«, tako veliki i »čist izvor koji je ulovila jedna neokaljana Djevica«. Ovo je sigurna i nedvojbena aluzija na euharistiju. Riba, koja u prva kršćanska vremena označuje Krista, kao i ostali načini izražavanja značajni su za ono doba. Iz dokumenata jasno proizlazi da je u Euharistiji Krist na mističan i stvaran način nazočan, i da ga je rodila Djevica svojim apsolutnim djevičanstvom, da ga je žrtvovala i da je uskrsnuo te da živi vječno kao plod njezina tijela (Lk 1,42). Marija ne živi više na zemlji među nama, a njezin je Sin Isus ušao u slavu te sjedi s desne svoga nebeskoga Oca. Bez obzira na tu činjenicu, dapače upravo zbog nje, ono što se dogodilo podno križa na Kalvariji jednom zauvijek (Heb 10,14) događa se neprestano kroz sva vremena na mističan i stvaran način u Žrtvi mise, kod koje Marija učestvuje na poseban način. (LG 53)

Ljubav koja ne počiva

A sada jedno konkretno pitanje, koje zbunjuje. Ako vjerujemo u tu tajnu vjere, ako smo duhom ušli u žarište svjetla i ljubavi koju ta tajna prosipa na sve strane, kako onda možemo ostati bešćutni, nepokretni, rastreseni, nehajni?

Ta nas nebeska, nemirna i neizreciva ljubav prati na svakom koraku. Ona nas poznaje, opominje, napada, ta snažna i povučena ljubav, koja ne počiva, koja ne da sebi mira, koja hoće da nam se saopći, da je shvatimo, primimo i uzvratimo joj ljubav za ljubav. Čitavo je kršćanstvo u tome, u toj životnoj drami. Kršćanstvo znači uzimati udjela u Božjem životu po Kristu Gospodinu. Kršćanstvo znači prisvojiti sebi Boga, a Bog je ljubav. Ono nas upozorava da je naša svrhunaravna ljubav još uvijek u počecima. Uči nas da zapovijed ljubavi ima u sebi takve stupnjeve razvoja, takvu širinu i dubinu, tolika područja djelovanja, da se s njome ne može izjedačiti ni usporediti nikakva filantropija. (Pavao VI, 11. 4. 1968.)

Vjera obična čovjeka

Arški župnik Ivan Vianney znao je pripovijedati slijedeći događaj, koji mu se desio za prvih godina njegova boravka u Arsu.

Jedan njegov župljanin nije nikada prošao mimo crkve a da se nije navratio u nju. Kad bi u rano jutro išao na posao ili kad bi se uvečer vraćao s posla, ostavio bi pred crkvenim vratima lopatu ili motiku, ušao bi unutra i ostao u crkvi dugo vremena.

Upitao sam ga jednoga dana — veli sveti župnik — što govori Gospodinu svaki dan za čitavo vrijeme svoga dugog posjeta. Pa znate li što mi je odgovorio? »Ja Gospodinu ništa ne kažem, što on već ne bi znao. Ja gledam njega i on gleda mene.« (Alfred Monnin, Duh arškog župnika)

* * *

Molitva

Dopusti, Gospodine,
da tvoja nedokučiva nazočnost
u sakramentu Tvoga Tijela
bude za nas sjećanje i razmatranje
tvojih darova,
da živimo Euharistiju
dajući tebi hvalu uvijek i posvuda.

Bernard Häring

18. MARIJA U SLAVI

Marijino Uznesenje je blagdan kad je njezin život stigao do punine i blaženstva; kad je njezina neokaljana duša i njezino djevičansko tijelo ušlo u vječnu slavu. To je blagdan koji stavlja pred Crkvu i pred čovječanstvo potvrdu da će se ostvariti naša konačna nada: tj. da će ta njezina slava pasti u dio svih onih koje je Krist učinio svojom braćom. (MC 6)

* * *

»... I znamenje veliko pokaza se na nebu: Žena odjevena suncem, mjesec joj pod nogama, a na glavi vijenac od dvanaest zvijezda.« (Otk 12,1)

Svijetlit će kao sunce

Ivanovo Otkrivenje je proročka knjiga i posljednja među knjigama Svetog Pisma. Napisao ju je učenik kojega je Isus napose ljubio, i koji je bio protjeran na otok Patmos.

Kad je apostol pisao tu knjigu, u čitavom je rimskom carstvu već bjesnio progon kršćana, Marija je bila već završila tok svoga zemaljskog života i bila je uznesena u slavu dušom i tijelom. (LG 59)

Opisujući Marijino Uznesenje, evanđelista je imao nakanu da ohrabri Crkvu u njezinoj bezizlaznoj situaciji i da joj dade na znanje da i nju čeka Marijina sudbina, i u trpljenju i u slavi. Ivan opisuje Mariju u slavi neba da bi mogla biti viđena sa svih strana kao zvijezda. Apostol je mogao diviti se njezinu liku iz neposredne blizine od onoga časa, kad ju je uzeo k sebi po zapovijedi samoga Spasitelja. (Iv 19,27) Ivan kao prorok vidi u Mariji sliku Crkve. I zaista, Crkva će proživljavati kroz vjekove ono što je Marija proživljavala dok je bila na zemlji i što proživljava uznesena na nebo.

Zemaljski Marijin život pretstavlja sudbinu Crkve u njezinu povijesnom putovanju, kad je podvrgnuta progonima i trpljenju.

I Marija je prošla kroz dugi niz patnji i muka. Bila je odbačena od stanovnika Betlehema u najkritičnijem času svoga života; protjerana na krajnju periferiju društva. (Lk 2,7) Trpjela je oskudicu svake vrste, okrutno progonstvo, bijeg u tuđu zemlju (Mt 2,13), nerazumijevanje (Mt 13,55). Živo je osjetila posljedice vjerskih svađa i konflikata (Mt 26, 3—5), izdaju (Mt 26,14—15) i najsramotniju sudsku presudu koju pamti povijest. (Mt 27,26)

No kao Marija-patnica, tako će i patnica Crkva biti uznesena na nebo, u svoju slavu.

Djevica, odjevena u sunce i okrunjena zvijezdama, predskazuje čas kad će »vjerni svijetliti kao sunce u kraljevstvu njihova oca«. (Mt 13,44)

Marija je otišla ispred nas, ali mi ćemo je slijediti, jer ima samo jedna Crkva Isusa Krista, a Marija je njezina čista slika i savršeno ostvarenje njezinih planova. Glavna Crkva već je sada s Marijom, a ona koja se još nalazi na putu jest zajednica koja se probija do cilja kroz različite Scile i Haribde povijesti.

Sigurnost

Štovati presvetu Djevicu čin je velike utjehe i pouke. Usmjeruje naš život preko međa zemaljske egzistencije, kakav će biti s onu stranu granica vremena i prostora, kad iščezne ova kratka slika prolaznog ljudskog života, Marija nas vodi prema vječno b u d u ć e m u. Potiče nas da ga sanjamo i da ga unaprijed gledamo: da mu se nadamo, da ga sa sigurnošću očekujemo i da za njim čeznemo kao za svojom pravom srećom. Ohrabreni takvom veličanstvenom stvarnošću, spoznat ćemo da će se ovo naše ponizno i naporno hodočašće, osvijetljeno Marijinim likom, preobraziti u sigurno posjedovanje raja. (Pavao VI, 15. 8. 1966.)

Svaki je dan Božji dan

Evanđelje je knjiga koja je napisana da je opetovano čitaju sve generacije, da je svaka doživi na svoj način i da svaka dobije od nje nešto novo, neponovljivo. Bog se ne ponavlja. On govori uvijek novim jezikom, iako je uvijek isti. Naša generacija doživljava najbrže i najburnije promjene. Kakav stav zauzeti prema svima tima novostima, prema vječno novom?

Naša je dužnost više misliti na ono što treba da još nađemo negoli na ono što ostavljamo. Svaka nova stvar znači smrt za ovu ili za onu staru stvar. Važno je da smrt rađa novim životom i da ne bude samo smrt. Promjene koje se zbivaju u nama i oko nas spremaju nas na onu radikalnu promjenu koja nastupa poslije smrti: Boga, koga sada gledamo kao kroz ogledalo, onda ćemo gledati licem u lice. (Les adultes et les jeunes. »Semaine religieuse«, 1971.)

* * *

U svjetlu Gospodnjem

Vi, čije najljepše aspiracije
uzalud propadaju pod tiranijom,
vjerujte, prijatelji, u oslobođenje:
mi idemo naprijed u svjetlu Gospodnjem!
O vi, koji ste pognuti u patnji,
vi, koji ste sapeti u okove,
vi, koji ste pokopani s Kristom,
s Kristom ćete i uskrsnuti.

Lav Tolstoj

19. MARIJA — NADA CRKVE

... Budući da ona ista snaga Boga Svevišnjega koja je osjenila Djevicu iz Nazareta (Lk 1,35) djeluje i u današnjem ekumenskom pokretu, pouzdano se nadamo da će štovanje ponizne službenice Gospodnje, kojoj je Svemogući učinio velike stvari, biti ne zapreka nego poticaj i polazna točka za sporazume oko jedinstva svih kršćana na veću slavu Božju. (MC 23)

* * *

»Kod Isusova križa stajale su njegova majka i sestra njegove majke, Marija Kleofina, i Marija iz Magdale. Kad Isus opazi majku i blizu nje učenika kojega je osobito ljubio, reče majci svojoj: »Ženo, evo ti sina.« (Iv 19,25—26)

Kristova braća

Tim riječima: »Ženo, evo ti sina« Isus povjerava svojoj majci Crkvu. U tom času Ivan vrši službu svih onih koji će vjerovati i koji će snagom vjere postati ne samo Kristovi prijatelji i učenici nego i njegova braća.

Prije ih nije nikada tako zvao, ali od ove svečane ure Gospodin će ih početi zvati svojom braćom. (Iv 20,17) Zadnja ura u kojoj Isus trpi i umire na križu znači izvršenje Očeve volje do kraja, ali u isto vrijeme očituje i slavu Krista, koji zatire glavu stare zmije. (Post 3,15)

U smrti na križu sv. Ambrozije vidi Kristovu pobjedu nad đavlom, nad grijehom i nad smrću. »Isus je visio na križu«, kaže svetac, »ali iznad križa je blistalo njegovo kraljevsko dostojanstvo«. Isus nije na križu izgubio titulu kralja koju je sebi svojatao, nego ju potvr-

dio. Prolijevajući svoju krv, Isus Krist spašava ljudski rod (1 Pt 19) i posvećuje svoju Crkvu. (Ef 5,25)

Sveti oci svih prvih kršćanskih vremena vidjeli su u vodi i krvi koje su potekle iz njegova otvorenog boka simbol rađanja Crkve. Crkva se rađala iz njegove otkupiteljske smrti kao pšenično zrno, koje najprije umire da zatim iz sebe potjera klas koji će dati plod. (Iv 2,24) Marija je stajala pod križem, ali ne kao gledalac, nego sjedinjena sa žrtvom Sina (LG 58). Tako Ona koja je u duhu umrla ima udio u rađanju Crkve te postaje Majkom Kristove braće.

S visine križa, prije nego će nagnuti glavu na posljednji počinak Isus daruje Mariju Crkvi time što je povjerava učeniku kojega je ljubio.

Tim svojim posljednjim i svečanim činom Isus naglašava ne samo skrb koju Marija mora imati za učenika, nego i sinovsku ljubav što je učenik mora imati prema svojoj duhovnoj majci.

Mjesto koje Marija zaprema u Crkvi, pa bilo ma kako odlično, ništa ne umanjuje Kristovu slavu u Crkvi. Dok Crkva štuje Mariju, ona u isto vrijeme sjedinjena s Marijom časti Krista Gospodina. (Liturgija) Crkva time dokazuje da ne može ljubiti Mariju onaj koji nije prije toga uzljubio Krista.

Ta povezanost i uzročna veza između dviju ljubavi razlog je što Crkva stavlja pouzdanje u Mariju da bi pospješila ujedinjenje sve Kristove braće u jednoj jedinoj vjeri i Crkvi. (MC 32)

Kršćani — braća

O Marijo, molim te za braću kršćane koji su odijeljeni od naše katoličke obitelji. Gledaj kako mnogi od njih vjerno i s ljubavlju slave tvoju liturgiju. Gledaj kako se opet mnogi drugi od njih s ponosom nazivaju Kristovim učenicima. Pozovi, o premila Djevice, sve te svoje sinove, zajedno s nama, u istu zajednicu pod tvojom materinskom zaštitom!

Velika radost, koju još ne osjećaju, čeka ih za dan njihova ulaska u jedinu Kristovu Crkvu, u onu koja priznaje tebe, poniznu Gospodnju službenicu, i tvoju bitnu ulogu u planu našega spasenja.

Među braćom

»Bio je Božić, i svećenik je držao govor u jednoj periferijskoj župi grada Toulonea. Rekao je: »Braćo i sestre, najbjedniji odrpanac kojega sretnete na ulici, na cesti, znajte, to je Krist. Onaj od vaše braće koji se našao bilo svojom, bilo tuđom krivnjom u krajnjoj nevolji, to je Krist, koji vam pruža ruke da mu pomognete.«

Otprilike 15 dana poslije ovoga njegova govora našao sam se na večeri zajedno s grupom njegovih vjernika, kad eto k nama dođe vozač teškog kamiona koji reče da se sprema na put po službenoj dužnosti u mjesto udaljeno od nas oko 300—400 km.

Taj, dakle, vozač pozove nasamo mladoga svećenika i reče mu: »Baš ste me pošteno pogodili s onim svojim govorom za Božić o najvećem odrpancu, koji da je Krist. Danas sam se vratio s puta. Vozeći normalno svoja kola, opazih jednog takvog odrpanca gdje leži uz cestu pokraj svoga crnog i tko zna koliko godina starog mercedesa. Budući da mi se žurilo, odlučio sam u prvi mah da tjeram dalje, ali mi pade na pamet ono što sto rekli u propovijedi: najveći bijednik što ga sretneš na cesti, to je Krist. Rekoh sebi: Ne možeš ostaviti Krista na cesti u takvom stanju. I zaustavio sam kamion.« (J. Loew, Bog danas)

* * *

Nova pjesma

Pjevajte, idući cestom, sa svima plemenima,
pjevajte sa svima narodima,
o sinovi mira,
o sinovi jedne Crkve Katoličke!
Pjevajte cestom i putujući pjevajte,
kako to čine pješaci
koji ne žure prema cilju.
Neka se nitko ne boji da neće naći Gospodina,
ako je našao cestu koja vodi kroz sve narode.
Neka se nitko ne boji da neće naći Gospodina,
i pjevati njegovu pjesmu s cijelim svijetom,
u svakoj zemlji pod suncem, u miru s Crkvom.

Sv. Augustin

20. KRALJICA MIRA

Svetkovina Marijina Uznesenja zgodna je prilika da obnovimo poklon novorođenome Knezu mira pa da ponovno čujemo veselu vijest anđela (Lk 2,14) i da od Gospodina, posredovanjem Kraljice mira zamolimo veliki dar mira. (MC 5)

* * *

»U tom istom kraju boravili su pastiri. Noćivahu pod vedrim nebom, bdijući nad svojim stadom. Odjednom im pristupi anđeo Gospodnji i sjaj ih Gospodnji obasja, pa se vrlo uplašiše. Anđeo im reče: »Ne bojte se, jer vam, evo, donosim veliku radost, koja će biti za sav narod: danas vam se u Davidovu gradu rodio Spasitelj — Krist Gospodin. I neka vam ovo služi kao znak: naći ćete Dijetešce povijeno u pelenice gdje leži u jaslama.«
»Odjednom se anđelu pridruži mnoštvo vojske nebeske koja je hvalila Boga: Slava Bogu na visini, i na zemlji mir ljudima koje ljubi. Kad anđeli od pastira odoše u nebo, pastiri počnu govoriti jedan drugome: »Hajdemo, dakle, u Betlehem i vidimo ovaj događaj s kojim nas upozna Gospodin.« Odu žurno i nađu Mariju i Josipa s Djetešcem gdje leži u jaslama.« (Lk 2,8—16)

Ljudi mira

Pjesma neba koja odjekuje iznad betlehemskih polja pjesma je svete noći u kojoj se rodio Spasitelj.
Ona naviješta cijelom svijetu mir.
To nije samo želja, to je, jednostavno konstatacija da je došao na svijet Isus, Knez mira.
Evanđelist nalazi među pastirima tip onih ljudi kojima je upućena poruka mira, jer su oni i sami miroljubivi.

Bijahu to siromašni nomadi koji su obično spavali pod vedrim nebom. Ljudi jednostavni, miroljubivi, otvoreni glasu Božjemu i čudesima njegove prirode. Bili su blizu Bogu i prirodi. Oni stoga ne oklijevahu, nisu gubili časa, nego se odmah, čim čuše Glas, dadoše žurno na put koji će ih odvesti u Betlehem. Oni su bili prvi od onih koji uz Isusa upoznaše i njegovu Majku.

Crkva i narod Božji zovu Mariju kraljicom mira.
Taj slavni naslov bio je dodan lauretanskim litanijama po odluci pape Benedikta XV. na početku prvog svjetskog rata. Nadu svijeta, da se postigne mir, Papa je položio u ruke Majke Božje. Istina je da mir dolazi izravno od Boga, koji snuje misli mira, a ne propasti. (Jer 29,11) No istina je i to da Bog mira (1 Kor 14,33) dolazi čovječanstvu iz krila Djevice Marije.

Talijanski pjesnik Dante prihvaća tu misao kad se u trećem dijelu svoje Božanske komedije »Raj«, u osobi svetog Bernarda, obraća Mariji ovim riječima:

U krilu tvome rascvala se ljubav
toplinom koju u vječnome miru
ovaj cvijet se rodi. (Raj, XXXIII)

Mir u biblijskom smislu riječi znači vrhunac svih dobara. (Broj 3,14)

Ali mir nije jednostavno dar neba. Bog nalaže svakom kršćaninu da traži i stvara mir. (1 Pt 3,11) Treba ga tražiti i stvarati u suradnji s Bogom. Drugi vatikanski koncil poziva usrdno sve kršćane da u zajednici sa svima ostalima ljudima dobre volje traže i ostvaruju mir. (GS 78) On ne dolazi odnekud izvana. Mir je blagoslov Božji koji počiva u prvom redu u čovjeku samom, u njegovu srcu, a onda među narodima, nemirno je ljudsko srce dok ne otpočine u Gospodinu (sv. Augustin). A nemirno srce ne može stvarati mir. Marija je kraljica mira, jer sva njezina duša počiva u Bogu. Mir među narodima izvire iz mirnih duša i smirenih savjesti, koje su jedina nositeljica pravoga mira. Mir je plod dobre volje. (Lk 2,14) Bog ga obećava onima koji se obrate k njemu svim svojim srcem. (Ps 84,9) Prorok Baruk optužuje zbog ratova one narode koji su prezreli Boga i odmetnuli se od njega. Sv. Leon Papa, dok promatra novorođenoga Kneza mira u jaslicama, kaže

da su ludi oni Adamovi sinovi koji, istina, žele slavu, ali preziru mir, pa gube i slavu i mir.

Osobni i društveni mir

Na kraju razmatranja o miru treba da prijeđemo na poglavlje o unutrašnjem i osobnom miru. Mir koji treba da želimo i tražimo je prije svega mir srca. To je ono duševno raspoloženje za pravdu, dobrotu, vedrinu, čestitost, koja će nas učiniti obazrivima i dobronamjernima prema svima i koja čupa iz naše duše one osjećaje što sprečavaju, bar potencijalno, cirkulaciju ljubavi prema bližnjima.

Mir traži svoju vlastitu psihologiju, svoj vlastiti mentalitet, smisao za ono što je moralno i sveto. Prije nego u drugome, mir moraš ostvariti u samome sebi. Mir služi čovjeku, i čovjek mora služiti njemu. Još prije nego u društvu i javnom životu, mora se očitovati u osobi. (Pavao VI, 4. 6. 1975.)

Suradnici mira

Za vrijeme drugog svjetskog rata radilo se o tome da Rim bude proglašen otvorenim gradom. No svi su pregovori, vođeni na najvišem nivou, doživljavali neuspjeh. Papa Pio XII. bio je krajnje žalostan i iscrpljen. Preostala je još jedina nada: pomoć iz neba, pomoć One koju je Crkva proglasila kraljicom mira. Papa se javno obratio Majci Božjoj i pozvao cijeli Rim da se moli za mir. Proglašena je svečana osmina molitava za mir. Kao nekada Ninivljani, svi su se Rimljani obratili k Bogu u molitvi i pokori. Dana 14. lipnja 1944. Nijemci su bez prolijevanja krvi napustili vječni grad, a nije bilo ni rušenja. Toga istoga dana bio je svečani zaključak osmine posvećene molitvama Kraljici mira.

* * *

Molitva

O Gospode, učini da budem sredstvo mira.
Gdje je mržnja, učini da tamo donosim mir,
gdje je uvreda, da tamo donosim praštanje.
Gdje je nesloga, da tamo donosim jedinstvo.
Gdje je zabluda, da tamo donosim istinu.
Gdje je očaj, da tamo donosim nadu.
Gdje je žalost, da tamo donosim radost.
Gdje je tama, da tamo donosim svjetlost.
Gospodine,
učini da ne tražim utjehe,
nego da tješim,
da ne tražim razumijevanje,
nego da razumijem;
da ne tražim ljubav,
nego da ljubim.

Sv. Franjo Asiški

* * *

21. UČITELJICA ŽIVOTA

Crkva je uvijek preporučivala vjernicima da nasljeduju blaženu Djevicu, ali ne zbog načina života koji je provodila i još manje zbog društveno-kulturnog ambijenta u kome je živjela i koji je danas posvuda prevladan; nego zato jer je svoj život savršeno uskladila s Božjom voljom; jer je rado prihvatila Božju riječ i provela je u život; jer je njezin život bio prožet ljubavlju i služenjem; jednom riječi: jer je bila najsavršenija nasljedovateljica Isusa Krista. A to je jedinstvena, sveopća i trajna vrijednost. (MC 35)

* * *

»... U to stignu njegova majka i njegova braća. Ostadoše vani i poslaše neke k njemu da ga zovu. Upravo je oko njega sjedilo mnoštvo naroda kad mu reknu: »Slušaj! Evo ti vani majke i braće, traže te.« On im odgovori: »Tko je moja majka, tko su moja braća?« Tada pogleda naokolo one što su sjedili u krugu oko njega te reče: »Evo moje majke i moje braće. Jer tko god vrši volju Božju, on mi je brat, sestra i majka.« (Mk 3,31—35)

Marija učiteljica djela

Isus nema namjere da se tim riječima odrekne Marije kao svoje majke. To nije teško zaključiti iz dubokog smisla tih riječi, kao i iz čitava njegova vladanja prema Mariji. On je nježno ljubi. Isus i Marija intimno su sjedinjeni čitav život. Sv. Augustin dovikuje da je Marija uvijek bila ondje gdje je bio i Onaj kojega je rodila.

Isus želi reći samo to da istom ljubavlju ljubi i sve one koji kao ona vrše volju Božju. Mariju ljubi kao

tjelesnu majku, ali još više zato jer savršeno vrši volju Božju. Kao da je htio reći: pogledajte moju majku i ugledajte se u nju!

Samo je po sebi razumljivo da mi ne možemo živjeti Marijinim životom, koji je neponovljiv. I zaista, ona je nadasve uzvišen primjer (LG 53), kao što to tvrdi sv. Bernardo: »O Marijo! Što je Bog, to je iznad tebe, a ispod tebe je sve ono što nije Bog.«

Ali Božja je volja da mi živimo životom kojim je živjela Marija. Sv. Augustin će reći da moramo sebi prisvojiti Marijin duh i njezin stil života, tj. dopustiti da naš život bude rasvijetljen njezinim životom.

Marija nije učiteljica riječi, nego djela. Evanđelja nigdje ne dokazuju da ona izravno poučava.

Pravi i jedini učitelj jest Isus Krist. (Mt 23,8) U njemu mi vidimo sliku Oca. (Iv 14,9) I sama nam ga Marija pokazuje kao učitelja, pozivajući nas da činimo sve ono što nam kaže. (Iv 2,5) Marija nas uči svojim primjerom, svojim životom. Njezina nauka je njezin život. Evanđelje nam je pokazuje kako bezuvjetno prihvaća volju Božju, kako se, vođena ljubavlju, žuri da priskoči u pomoć siromašnima (Lk 1,39), kako ponizno služi potrebnima (Lk 56), brine se za mladi zaručnički par (Iv 2,1), razmatra putove Božje u svome životu (Lk 2,51) i kako na kraju svega, stojeći pod križem, u grču i jecajima, vjeruje i nada se. (Iv 9,25) Sv. Albert piše: »Dok su učenici sumnjali, ona ne posumnja.« A sv. Ante kaže: »Stajaše pod križem, uspravna u vjeri.« U svemu ovomu Marija nam može biti primjer i uzor. I mi ćemo se naći u sličnim životnim situacijama. Jer, konačno, ovaj zemaljski život, koji je Sin Božji prihvatio kao svoj, donosi uvijek iste situacije. Za kršćanina postoji samo jedan put kako da ih rješava i kako da živi. To je onaj najbolji put koji je izabrala Marija. (Lk 10,42) To je put Evanđelja.

Mariju nasljedovati nije nemoguće

Dok čovječanstvo nije imalo Mariju, bilo je vrlo lako pasti u zdvajanje i očaj. Prepušteni sami sebi, ljudi se nisu mogli oduševiti za krepost. Marija, naprotiv, pokazuje da ima nade za svakoga, i mi možemo biti do-

bri, samo ako hoćemo, da možemo napredovati u dobru i pobijediti zlo. Put kojim je išla Marija svijetao je i privlačiv. Krepost nije više nemoguća ni odbijajuća. Jednom riječi, i mi možemo nasljedovati Mariju. (Pavao VI.)

Dosljednost

Naša vjera nam ne brani da se oduševljavamo i za stvari ovoga svijeta. U naše vrijeme, kad se čovječanstvo sve više približava svojoj zrelosti i kad smo sve više svjesni snage i mogućnosti koje nam kao kršćanima stoje na raspolaganju, naša je kršćanska dužnost dokazati ne samo riječima nego i djelima da se Bog, koji je postao čovjekom, nije utjelovio zato da umanji u nama našu uzvišenu odgovornost niti svijetlu ambiciju da nešto učinimo i svojim vlastitim moćima, svojim vlastitim rukama. (Teilhard de Chardin)

* * *

Molitva

Gospodine,
nauči nas da ne ljubimo sebe,
da ne ljubimo samo svoje drage,
da ne ljubimo samo one koji nas ljube,
nauči nas da mislimo i na druge
i da u prvom redu ljubimo one
koje nitko drugi ne ljubi.

Raoul Follereau

22. JE LI MARIJA SUVREMENA?

Suvremena žena koja hoće da aktivno sudjeluje u zajedničkim stvarima javnog i privatnog života rado će uzeti sebi za uzor Mariju, koja, uzdignuta u dijalog s Bogom, daje svoj aktivan i odgovoran pristanak: ne za rješenje jednog sporednog problema, nego za ono »djelo vjekova«, kako opravdano nazivamo Utjelovljenje. (MC 37)

* * *

«... Dok je ovo govorio, neka žena diže glas iz naroda i reče: »Blago utrobi koja te je nosila i prsima koja si sisao.« (Lk 11,27)

Marijina uloga

Tko stavlja Mariju u »ormar« taj ima o njoj neispravan pojam. Njezina uloga nema privatni, intimni karakter. Nije zatvorena u se, kako bi se ovome ili onome moglo činiti na temelju onoga što o njoj piše sv. Luka, da je, naime, razmišljala *u svome srcu* događaje. (Lk 19) Događaji o kojima je razmišljala postavili su na glavu staro poimanje povijesti, svijeta i ljudskog života.

Njezin Sin početak će oslobađati ženu od jedne ropske i više tisuća godina stare strukture, koja je u njegovo vrijeme još uvijek bila na životu. Sve do toga vremena na ženu se gledalo isključivo u funkciji potomstva. U javnom životu nije imala nikakva prava, nikakve reputacije. (Mt 14,21) Svojim postupcima Marijin Sin će dokazati da o ženi nema mišljenje kakvo je bilo uvriježeno kod njegovih sunarodnjaka. On ne odbija da razgovara sa ženom (Iv 4,27), a drugu da poučava (Lk 10,39). U njegovim prispodobama vrlo često nastupaju

likovi žene. One su prisutne u društvu njegovih učenika (Lk 8,2—3). Prisustvuju i smrtnoj muci Božjega Sina (Iv 9,25). One su prvi i dostojni svjedoci Uskrsnuća (Mk 16,1). Poslije njegova Uskrsnuća i Uzašašća žene ulaze u Crkvu i čine znatan dio prve kršćanske zajednice kao sestre. U pravima su izjednačene s muževima. (Rim 16,2) Isus Krist, koji se htio roditi od žene, samim tim činom osuđuje društvene prilike svoga vremena i zalaže se za poštivanje žene, zbog čega, uostalom, ne ostaje nekažnjen. Zbog njegova odnosa prema ženi kao takvoj vlasti ga osuđuju kao huškača. (Iv 19,12)

Pripisivati kršćanstvu nazadnjački i ropski stav prema ženi laž je ili nerazumijevanje. Kršćani mogu sa sigurnošću ustvrditi da je čitavo Evanđelje prožeto duhom koji ide za tim da uspostavi jednakost između muža i žene, kako ih je Bog stvorio prije grijeha. Osobno dostojanstvo žene ima apsolutnu vrijednost, kao i muževo. Vrlo je značajna pohvala koju je jedna žena izrekla »tijelu koje je nosilo Isusa« u času kad je Spasitelj tjerao iz čovjeka Sotonu, koji je narušio red i dostojanstvo ljudske osobe. (Lk 11,26) Marija je usredotočila u sebi ulogu kćerke, zaručnice, djevice i majke te postala uzrokom spasa za čitav ljudski rod. (LG 56) Ona posjeduje težinu i vrijednost kakvu nije imala niti će imati ijedna druga žena, ijedno drugo ljudsko biće, kroz sva stoljeća.

Uzvišen primjer! U naše dane kad žena osvaja sve šira područja javnog i društvenog života, kad je manje majka, a više socijalna radnica, nema za nju sretnijeg ni blagoslovljenijeg primjera, nego što joj ga može pružiti Marija — Djevica i Majka, nadahnuta Duhom Svetim, koja posjeduje autentične vrijednosti duše i tijela. Potrudimo se, dakle, svi da ni u našoj generaciji ne oslabi nego da se još više rasplamsa draga pobožnost prema Mariji. (Pavao VI, 16. 5. 1975.)

Jedna novost u Crkvi

Jedna novost u pokoncilskoj Crkvi koju bih mogao nazvati revolucionarnom: gospođe visokog položaja i obične seljanke, udate i neudate žene, radnice i intelektualke — sve se one grupiraju, organiziraju u »pomoćnice« karitativnih djelatnosti gledajući Krista u svakom siromahu i potrebniku. Još je veća novost kad se radi o ženama koje su jednom zauvijek ušle u kongregacije, priznate od Crkve.

Danas možemo vidjeti žene kako samostalno vode razna crkvena udruženja, prihvaćaju službe u apostolatu i u životu Crkve, a od nedavna ih vidimo i kako aktivno sudjeluju kod svete mise, čitaju liturgijske tekstove, vode zajedničke molitve, dijele neke sakramente. Nekad je bilo drukčije. Sv. Vinko Paulski, osnivač najveće ženske kongregacije, sestara milosrdnica, reče svojim suradnicama: »Ima već 800 godina kako žene nisu imale gotovo nikakvih javnih službi u Crkvi. U prva kršćanska vremena postojale su dijakonise. Od doba Karla Velikoga vaš je spol bio lišen svake javne službe. To nije bila volja Crkve, nego predrasuda onoga vremena, koje je bilo tako organizirano da ženska pomoć u javnom životu nije bila potrebna, dok je u obiteljskom životu bila nezamjenljiva. Ali sada se Božja Providnost obraća upravo na vas. Zar vam se to ne čini nečim novim i neobičnim? Treba priznati da Božja Providnost zna što čini. (Domenico Volpi, Vinko Paulski)

* * *

Molitva

Kriste, Sine Božji, Sine Čovječji,
izliječi nas od našega egoizma.
Krštenjem nas uključi,
a snagom svoga Duha
učini složnima u Crkvi
dajući hvalu Ocu,
i zalažući se za pravedniji, bratskiji,
humaniji i kršćanskiji svijet.

Bernard Häring

* * *

23. GOSPA I OČEKIVANJA NAŠEGA VREMENA

Uzvišeni lik blažene Gospe neće iznevjeriti nijednu pravu i duboku težnju našega vremena, već, naprotiv, nudi modernomu čovjeku savršen model Kristova sljedbenika, koji je ujedno i graditelj zemaljskog grada, i marljiv putnik prema onomu nebeskom; koji je propovjednik pravde što oslobađa potlačenog, ali je prije svega aktivan svjedok ljubavi koja gradi Krista u srcima. (MC 7)

* * *

«... Onda im iznese usporedbu: Kraljevstvo je nebesko slično kvascu koji uzme žena te ga pomiješa s tri mjere brašna dok sve ne ukvasa.« (Mt 13,33)

Kvasac povijesti

U kvascu koji uzme žena te ga pomiješa s masom brašna neki sveti oci vide figuru Isusa Krista. Ogromna masa brašna označuje čovječanstvo. Kroz Mariju Bog ulazi u tu masu i u našu povijest. Unutar povijesti Bog spašava svijet. On djeluje poput kvasca i vodi povijest do njezine konačne zrelosti, ali traži čovjekovu suradnju, jer se u prvom redu radi baš o čovjeku. Tijesto ne kvasa, ako se u nj ne stavi kvasca. Bog hoće da su mu ljudi potrebni. Bog, koji te je stvorio bez tebe, neće te spasiti bez tebe, kaže veliki teolog, sv. Augustin.

Bog je najprije tražio Marijin pristanak. (Lk 1,35) Marija ga uvodi u svijet kao Spasitelja i daje se potpuno u njegovu službu. (Lk 36) To traži od nje Bog. Naš zemaljski i vremeniti Grad postaje teološkim mjestom za stvaranje Kraljevstva koje je već prisutno u Kristu,

tome kvascu ljudske povijesti. Marija, kao brižna domaćica, koja čini da tijesto postane kruhom, žrtvuje Krista i stavlja ga u srce zemlje. (Lk 23,55) Stavlja Krista u grob. No već u zoru slijedećeg dana iz groba izlazi po Kristu spašeno čovječanstvo. (Mt 28,6)

Djelo obnove svijeta sada prelazi na kršćane. Oni su vanjski znak Krista koji živi i djeluje unutar ljudskih događaja. Koncil poziva svakoga vjernika da zemaljske stvarnosti oblikuje kršćanskim duhom. Po njemu Bog ulazi u svijet i preobražava ga. Premda se osjeća putnikom na zemlji, nijedan vjernik ne smije zaboraviti da njegovo spasenje počinje već ovdje i da mora biti kvascem u masi čovječanstva. Svijet je pozornica njegova djelovanja. (Mt 8,36) Kršćanin mora, slično Kristu i Mariji, stvarati onu obnovu svijeta zbog koje se podvrgoše mukama križa Isus i Marija. (Sv. Bernardo) Bez trpljenja, napetosti, razočaranja, gorčina, bez križa, svijet ne može biti obnovljen. To je zakon kojemu se prvi podvrgoše Isus i Marija, da nas vode na trnovitu putu obnove svijeta i sebe samih u svijetu.

U zajednici s masom

Apostol treba da bude kvasac u društvu. A prvi uvjet da taj kvasac može djelovati jest da bude pomiješan s masom brašna. To je zahtjev Evanđelja. Crkva od vas traži da preuzmete svoje odgovornosti u suvremenom svijetu. Sačuvajte svoj identitet, ali budite i aktivno prisutni u socijalnom, kulturnom, političkom, i ekonomskom životu svojih sugrađana. Ne zaboravite, naravno, ni na dimenziju univerzalnosti nekih vrijednosti i na međunarodnu zajednicu naroda. Neka dobra vrijede za sva vremena i za sve prostore.
(Pavao VI, 6. 1. 1975.)

Treba prodrijeti do bitnosti

»Eto«, reče jedan srdit i ogorčen novinar dvjema redovnicama, »pogledajte kako je stvoren svijet! Nisu dosta ratovi, ubijanja, potresi i svaka druga zla, nego dobivamo na svijet i deformirane, defektne bebe. Kako vi to sebi tumačite? Što zapravo radi vaš Bog?«

Sestra Filipa bila je odvažnija pa je odgovorila: »To su bespredmetne misli, koje mogu pasti svakomu na pamet. Dok su samo misli, slične su dimu koji grize oči, ali zatim nestaje. Ako se, naprotiv, pretvore u djelo, ako se uzmu ozbiljno, onda se rađa potreba da ih stavimo na njihovo pravo mjesto. To su prigovori koji se čuju u čekaonicama, barovima, uz crnu kavu i kod gatalica, kamo ljudi idu da trate vrijeme. Treba prodrijeti do bitnog, dragi gospodine, u srž same stvari.« »Kako to mislite, do biti?«, upita novinar u čudu.

»Do biti, u srž, to znači do trpljenja svoga bližnjega. To učinite i vidjet ćete da će vam se trpljenje pokazati u drugom svjetlu. Kršćanska ljubav preobražava trpljenje. Filantropija stvara dekrete i kongrese, a ljubav učestvuje direktno u boli. To nije isto.« (Orsola Nemi)

* * *

Molitva

Tražimo od Gospodina
neka našu ljubav učini blagoslovljenijom,
neka je otvori prema svima,
neka radosti, žalosti, nade i tjeskobe
današnjeg čovjeka, napose onoga siromašnoga,
i svih onih koji trpe
budu radosti, žalosti, nade i tjeskobe
naše koji smo Kristovi učenici,
i neka ništa što je uistinu ljudsko
ne bude tuđe našemu srcu.

24. MOLITVA U DUHU EVANĐELJA

Bitan elemenat krunice jest razmatranje vjerskih istina, uzetih iz života Isusa i Marije.

Bez razmatranja je krunica tijelo bez duše i njezino moljenje je u opasnosti da bude mehaničko ponavljanje formule. Po svojoj naravi molitva krunice traži miran ritam i povremeno zadržavanje u mislima, što pomaže duhu da promatra Kristov život, gledan kroz srce One koja je bila Gospodinu najbliža, i da u toj molitvi otkrije neistražena bogatstva. (MC 47)

* * *

»... Isus izađe odande i krenu u tirsku i sidonsku okolicu. Najedamput, žena Kanenejka, koja dođe iz toga kraja, povika: »Smiluj mi se, Gospodine, Sine Davidov! Kćer mi vrlo muči zli duh.« Ali joj on ne uzvrati nijedne riječi. Nato mu se približe učenici i zamoliše ga: »Udovolji joj jer viče za nama.« On odgovori: »Ja sam poslan samo k ovcama doma Izraelova.« Ali ona dođe, pade pred njim ničice i reče: »Gospodine, pomozi mi.« On joj odgovori: »Nije pravo oduzeti kruh djeci i baciti ga psima.« »Jest, Gospodine«, nadoda ona, »jer i psići jedu mrvice što padaju sa stola njihovih gospodara.« Nato joj reče Isus: »O ženo, velika je tvoja vjera. Neka ti bude, kako želiš.« Istoga časa ozdravi njezina kći.« (Mt 15, 22—28)

Ustrajna molitva

U ovom odlomku, uzetu iz Matejeva Evanđelja, odrazuje se tip molitve koja sliči krunici. Više puta ćemo sresti u Evanđelju taj način. Uporno se traži milost. Molba se ponavlja sve dotle dok ne bude uslišena.

Čovjek koji putuje u istočne zemlje ima priliku doživjeti nešto slično. Prosjak je spreman da te sve dotle salijetava dok se ne osjetiš formalno prisiljen da mu udovoljiš molbi, već i zato da ga se riješiš.

Žena Kananejka ne prestaje tražiti milost, premda se u prvim momentima osjeća odbijenom. Ne odustaje, nego i dalje ponavlja svoju molbu. Spasitelj ne može odoljeti takvom prizoru, to više jer je i sam preporučivao ustrajnost u molitvi. Velika vjera ove žene, poniznost i ustrajnost otimlju Spasitelju iz ruku čudo.

Krunica zauzima isti stav. Zato je ta molitva u duhu Evanđelja i s formalne strane. Tako moli priprosti puk. Ponavljanje Zdravomarija sliči upornoj molitvi Kananejke.

To dugotrajno ponavljanje u molitvi krunice stvara i dube korito kojim teče rijeka naših potreba sve do Srca Božjega. Krunica nije molitva u dubinu, nego u širinu. Istina, ponavljanje ima i svoje slabe strane. Može učiniti da krunica bude monotona i mehanička. Može biti, ali tome nije kriv sam oblik molitve, nego raspoloženje onoga koji moli. U sabranoj molitvi ponavljanje može postati vitalnim elementom: kao kucanje srca, disanje, promjena tjelesnog raspoloženja, ciklus godišnjih dobi u čovjekovu životu.

Evanđelje i krunica

Ali gdje naći Mariju? — pitate. Svakako ne u sentimentalizmu, u trčkaranju za novostima u vjerskom doživljavanju, u čudesima po narudžbi. Mariju ćete naći u povijesti spasenja, u Evanđelju, u blagu liturgije, koja sadržava veliku baštinu misli i molitava Crkve. Mariju ćete naći u skromnim običajima kršćanskih obitelji, naći ćete je na poseban način u krunici. (Pavao VI, 12. 9. 1963.)

Očeve ruke i majčina usta

Nakon večere je imao običaj kleknuti na golu zemlju, podbočiti lakte na sjedalicu i staviti glavu u ruke. Niti nas je gledao, niti je davao ikakav znak dosade ili nestrpljivosti. A ja sam mislio: »Taj moj otac, koji je tako

jak, koji upravlja cijelom kućom, kojega slušaju volovi, koji se ne boji ni predsjednika općine, ni bogataša, ni pokvarenih ljudi, kako li je sasvim drukčiji, kad počne razgovarati s Bogom! Mora da je velik taj Bog, ako moj otac pada pred njim na koljena! Ali mora biti i dobar, kad možeš s njime razgovarati, a da prije toga ne moraš promijeniti odijelo!«

»I moja majka obavlja svoje molitve od početka do kraja, a da ni okom trene, a da i ne pogleda na svoju djecu. Nije ni dahnula, pa sve ako su mališani oko nje i nemirni, pa sve ako vani bjesni vijavica ili se digla neka buka.«

»Ja sam mislio: mora da je Bog vrlo jednostavan kad mu majka može govoriti držeći dijete u naručju ili dok veže oko sebe kecelju.« »Ruke moga oca i usta moje majke više su me naučili o Bogu nego katekizam.« (Giovanni Barra)

* * *

Molitva

Gospodine, sveti Oče
koji si udijelio mudrost
svetoj Majci svoga Sina,
daj i nama tu nebesku mudrost
pa da u molitvi njezine krunice
nađemo tebe, koji si
početak i cilj našega spasenja.

25. KRUNICA — PRAVILO ŽIVOTA

I liturgija i osobno razmatranje imaju — svako na svoj način — isti predmet štovanja: djela spasenja koja je izvršio Krist Gospodin. Liturgija nam predočuje velike tajne našega otkupljenja pod velom sugestivnih znakova, dok osobno razmatranje doziva u pamet molitelja iste tajne, potičući njegovu volju da iz njih crpe pravila za kršćanski život. (MC 48)

* * *

»... Ponovo im je Isus govorio: »Ja sam svjetlost svijeta. Tko ide za mnom, ne hoda u tami, nego će imati svjetlo života.« (Iv 8,12)

Osobno doživljeno

Za vrijeme židovskog blagdana »sjenica« noć je bila rasvijetljena ogromnim bakljama koje su bile postavljene tako da su mogle rasvjetljavati sav ravni prostor ispred hrama. Taj prizor dao je Isusu poticaj da kaže: »Ja sam svjetlost svijeta.« Samo on jedini može rasvijetliti ljudski život u njegovoj tajnovitosti.

Marija je već davno prije toga čula kako starac Šimun naziva Isusa »svjetlom koje rasvjetljuje narode«. (Lk 2,32) Ona je majka toga svjetla.

U Otkrivenju Marija se pokazuje kao žena odjevena u sunce i okrunjena zvijezdama. Sveti je oci zovu: sjajnim oblakom, slavom i sjajem ljudskoga roda, nebeskom zorom.

Kao što zora obojava nebo i naviješta sunce, tako i Marija naviješta Krista, koji je »sunce što izlazi«. (Lk 1,78) Tajne uzete iz Kristova života, koje čine dušu krunice,

predstavljaju nam od početka do kraja Isusa kao svjetlo svijeta.

Dok moli krunicu, vjernik mora ući u razmatranje da sazna što će mu svaka od tih tajni reći za praktični život. Krunica će nizati ispred njegovih očiju, poput »male Biblije«, zemaljski život i nebesku slavu našega Gospodina i njegove Majke. Tajne svete krunice predstavljaju najvažnije momente radosti, žalosti i slave Isusa Krista i presvete Bogorodice. Baš kao da ih čitamo u Evanđelju. Ako su te tajne doživljene i primijenjene na život, one imaju životnu snagu i važnost. Bacaju na nas i na naše stvari onu nebesku svjetlost koja obasjava i daje smisao tajnama ljudske egzistencije. Kristov i Marijin zemaljski život nije tuđ nijednom ljudskom životu. Svaki vjernik, moleći krunicu, može, a da ne zna ni čitati ni pisati, svoj život uspoređivati i dovoditi u vezu s najsvetijim životima Krista i Gospe, usklađujući ga s njihovim.

Kao škola

U drugom planu ova krunica, ako imamo u nju povjerenje, stavlja nas u direktan dijalog s Marijom. Stavlja nas ukorak s njome. Prisiljava nas da podlegnemo njezinu čaru, njezinu evanđeoskom stilu života i rada, njezinu primjeru koji radikalno odgaja i preobražava. Ona je škola koja nas čini potpunim kršćanima. (Pavao VI, 8. 10. 1969.)

Idem ravno svojim putem

U vezi s obećanjem koje je Bernardici dala Lurdska Gospa da će je učiniti stretnom poslije smrti, jedan novinar iz Garaisona, htijući znati što o tome misli sama Bernardica, u mojoj prisutnosti stavi joj slijedeće pitanje: »Budući da ti je presveta Djevica obećala da će te učiniti sretnom u drugom životu, nema razloga da se ičega plašiš. Ti možeš biti posve sigurna za svoj spas.«

»Oh ne, gospodine, što vam samo pada na pamet! Bit ću sretna, to je istina, ali — pazite! — ako budem vršila svoje dužnosti i išla ravno svojim putem.« (J.B. Estrade)

Molitva

O Gospode,
koji si rođen od Djevice
i zgazio glavu stare zmije, daj nam
da ne podlegnemo varavu sjaju Zloga,
nego da ljubeći samo Tebe,
diveći se samo Tebi,
posjedujemo samo Tebe
u sretnoj vječnosti.

26. UTOČIŠTE GREŠNIKA

Uloga blažene Djevice kao Majke potiče narod Božji da se obraća u sinovskom povjerenju Onoj koja je uvijek spremna da ga tješi kao nježna majka i pomogne mu kao jaka pomoćnica: da mu bude utjeha u nevoljama, okrepa u bolestima, a u grijehu osloboditeljica. Marija, koja je slobodna od svakoga grijeha, vodi prema toj slobodi i svoju djecu. Potiče ih na sve moguće načine da se odlučno i energično bore protiv ropstva grijeha. A znamo da je ta sloboda od grijeha potreban preduvjet i prvi stupanj prema obnovi kršćanskog života. (MC 57)

* * *

»... Poslije toga siđe Isus sa svojom Majkom, braćom i učenicima a Kafarnaum, i tu ostade kratko vrijeme.« (Iv 2,12)

Jedan od putova spasenja

U citiranom odlomku iz Ivanova Evanđelja došli smo do mjesta gdje se prvi put govori o Marijinu susretu s Isusovim učenicima.

Na temelju toga retka možemo zaključiti da se Marija, pošto je izmolila prvo čudo, više nije vratila u Nazaret, nego je zajedno s ostalima sišla u Kafarnaum, gdje će Isus razviti svoje djelovanje. Tu u Kafarnaumu Isus je učinio mnoga čudesa, među kojima je bilo najzapaženije ozdravljenje uzetoga, čovjeka koji je bolovao na duši i tijelu. Isus ga je izliječio i oprostio mu grijehe. (Mk 2,10) Grešnik je čovjek koji je više nego itko drugi potreban da mu se pomogne. Isus je upravo zato došao na svijet da spašava narod od njegovih grijeha (Mt

1,21). Grijeh je zapravo korijen svih zala koja muče čovječanstvo. Ljudi su sposobni da si sami pomognu kad se radi o bolestima tijela, ali sami ne mogu ništa učiniti kad se radi o grijehu.

I u ovom radu Marija je uz svoga Sina. Zbog toga ju je kršćanski svijet nazvao »utočištem grešnika«.

Ako čvrsto upiremo oči u Mariju, tu blagoslovljenu Djevicu, mi možemo u borbi protiv grijeha izaći kao pobjednici, možemo se izbaviti iz svake grešne provalije, ako smo, ne daj Bože, u nju pali.

Moramo imati pouzdanje u njezinu pomoć, u njezinu pobjedu nad đavlom. Moramo je zazivati. Ona je čudesna u sebi i ljubazna prema nama. U svakom teškom i burnom trenutku života Marija može biti uvijek zvijezda koja će nam pokazati put izbavljenja. Ona je ostala vjerna, nije klonula pod križem, stajala je, nije se iznevjerila Isusu pa neće ni nama. Isus je za Mariju život i svjetlost, a Marija je za Isusa žena čijoj snazi njegovo srce ne može odoljeti. Sveci nas uče neka idemo k Mariji uvijek, napose u teškim časovima života. Idimo k njoj s onim pouzdanjem s kojim je hromi čovjek išao k Spasitelju.

Treba ponovno preporučiti krunicu, koja je Marijina molitva, koju mole skrušeni grešnici dok putuju prema njezinu svetištu kao hodočasnici, koju mole siromasi, sveci, pjesnici, djeca i starci. Krunica može, ako hoćemo, postati jednim od putova našega spasenja.

Ljestva

Mi se nalazimo u takvu stanju, u takvim životnim situacijama, naprosto smo tako stvoreni da nam je Marijina pomoć potrebna. Charles Pegy, proslavljeni francuski pisac, spiritualist i realist u isto vrijeme, kaže da su očenaši i zdravemarije u krunici kao bojni brodovi koji nas pobjedonosno nose k Ocu. Pokušajmo svakako da se ukrcamo na jedan od tih brodova! Krunica je također poput čvrstih i visokih ljestava, a mi se penjemo po njima, stepenicu po stepenicu, dok ne postignemo vrlo visok stupanj kršćanske svetosti. Krunica ima to svojstvo, više nego mnogi drugi molitveni obrasci, da nas po Mariji vodi k Isusu. Ne znaš, naime, je li krunica više Isusova ili Marijina molitva. (Pavao VI, 8. 10. 1968.)

Marija grbava

Jedan veliki Marijin štovatelj pita: tko je Marija? I odgovara: »Marija je čelo sagnuto prema tlima, ruke pune milosti, eto to je Marija.«U španjolskom gradu Valenciji vjernici štuju jedan Djevičin kip koji zovu: Naša Gospa zapuštenih. Tu Madonu zovu i grbavom, jer se Marija već sva iskrivila i zgrbavila saginjući se prema nesretnima. (Rudolf Plus) Mariju možemo nazivati i vječnom moliteljicom. Kao što Isus u nebu uvijek posreduje za nas kod Oca, tako se ni Marija nikad ne prestaje brinuti za svoju djecu.

* * *

Molitva

Gospodine,
neka molitva tvoje Majke
potakne tvoju dobrotu.
Ti si je uzeo sa zemlje u nebo
dušom i tijelom,
da puninom svoje vlasti
neprestano posreduje
za nas grešnike.

27. MARIJA — SLIKA DJEVIČANSKE PLODNOSTI CRKVE

Jer i Crkva postaje majka, kad svojim propovijedanjem i krštavanjem rađa na novi i besmrtni život sinove, začete Duhom Svetim i rođene od Boga. (MC 19)

* * *

»Jedanaestorica pođoše u Galileju na goru, kako im je naredio Isus. Kad ga ugledaše, padoše ničice preda nj. A neki posumnjaše. Isus im pristupi i prozbori: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode, krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovijedio.« (Mt 28,16—20)

Rođeni u krilu Crkve

Vjerujemo da je Marija bila prisutna kad je Isus uzašao na nebo. Svojim Uzašašćem Isus je na vidljiv način ušao u novi život. Ono je vidljiv znak radikalne promjene ljudske egzistencije. Čovjeku je suđeno da uđe u nebo, u koje Krist uđe slavno na kraju svoga zemaljskog života. Nama je namijenjena ista sudbina. U krstu nam se daje klica slave u koju Krist ulazi Uzašašćem. Od ljudskih sinova postajemo Božjim sinovima. Naše krštenje znači naše drugo rađanje. Rađamo se u krilu Crkve, koju oplođuje snaga Duha Svetoga. (Liturgija svete subote)

Što je doživjela Marija, to neprestano doživljava Crkva, čija je Marija slika.

Krstionica je vidljiv znak krila iz koga se rađa Božji narod.

Natpis Siksta III. na luku krstionice u lateranskoj crkvi sv. Ivana (432) govori o narodu koji se rađa iz neba, od Božjega naroda, govori o Crkvi-Majci koja rađa u ovim valovima potomstvo, začeto snagom Duha Svetoga.

Čudo utjelovljenja, ostvareno u Marijinu krilu djelotvornom snagom Duha Svetoga, ne odnosi se samo na prošlost nego i na budućnost. To čudesno rađanje ostvaruje se uvijek sve do svršetka svijeta. (Mt 28,20) Za svakoga čovjeka koji bude ponovno rođen krsna voda ima snagu i značenje Marijina djevičanskog krila, jer isti Duh koji je Mariju učinio plodnom Djevicom, nadahnjuje i krsni zdenac. (Lav Veliki)

Mjesto gdje se to veliko čudo života prvi put ostvarilo zove se Marija. Od onoga časa ona postade slikom Crkve koja rađa svoju djecu, kao što je Marija rodila svoga Prvorođenca. (Heb 11,12) To je razlog, što Crkva stavlja Mariju u središte krsnog obreda, još prije nego uroni kandidata u vode spasenja. Crkva moli također Marijinu zaštitu za majke koje veselo dolaze u hram Božji da se zahvale za dar materinstva. Narod Božji ima novoga člana. (MC 14) O Crkvi koja rađa iz svoga djevičanskog krila nebrojenu djecu Božju govori i sv. Pavao (Gal 4,27), a potvrdu za tu istinu možemo naći i na natpisu na grobu vjernika Abrecija, kršćanskog putnika iz II. stoljeća, gdje se Crkva uspoređuje s kraljicom, obučenom i obuvenom u zlato, a njezini sinovi s narodom koji je opečaćen blistavim pečatom.

Istiniti kršćanin

Kršćanin je novo, originalno, sretno biće. Dobro kaže Pascal: »Nitko nije tako sretan kao pravi kršćanin, niti mudar, niti krepostan, niti mio.«

Ali mi moderni kršćani, iako smo uvjereni da živimo u zajedničarstvu sa svojom vjerom, posjedujemo slab osjećaj za novost našega stila života i često odbijamo (bilo zbog udobnosti, bilo zbog predrasuda, bilo zbog ljudskog obzira) da hrabro pokažemo ono što jesmo: da smo Božji narod, koji ima svoj vlastiti slobodarski i superiorni stil života, premda naoko kojiput strog i krut. Stoga Crkva opominje: kršćanine, budi svjestan, budi dosljedan, budi vjeran, budi jak, budi, jednom riječi, kršćanin! (Pavao VI, 15. 1. 1975.)

Nositelji vjere

Franački kralj Klodovik, pošto je pobijedio Germane, otputovao je u Reims, gdje ga je sv. Remigije krstio. Crkva je za tu svečanu zgodu bila urešena sagovima po podu i stijenama, s cvijećem i vijencima. Kralj je zapitao biskupa: »Oče, je li to onaj raj koji si bio obećao?« »To je samo sjena i slika onoga raja, ali uđi u krstionicu, jer to su vrata kroz koja se ulazi u onaj obećani i pravi raj.«

Zajedno s kraljem dadoše se krstiti još tri tisuće Franaka. Ti Franci bit će kasnije nositelji vjere Germanima. (Alfred Barth)

* * *

Molitva

Gospodine, ja se posvećujem Tebi,
predajem se u potpunosti Tebi,
Ti si mudriji od mene,
Ti me ljubiš više nego ja sam,
neka se vrši na meni uvijek
Tvoja sveta volja.
Djeluj u meni i djeluj po meni!
Rodio sam se zato da Tebi služim,
da budem Tvoj,
da budem oruđe u Tvojim rukama,
neka budem tvoje slijepo oruđe.
Ne želim da vidim išta drugo,
ili da znam išta drugo,
ne tražim ništa drugo,
nego da budem Tvojim oruđem.

Newmann

28. ANĐEO GOSPODNJI

Nema potrebe da molitvu »Anđeo Gospodnji« ispravljamo ili usavršavamo. Njezina je struktura jednostavna, njezin je duh biblijski, podrijetlo historijsko, jer nas povezuje s molitvom Božjeg naroda za mir u svijetu. Ritam joj je liturgijski jer posvećuje pojedine dijelove dana; otvorenost prema vazmenom misteriju očita, jer dok spominjemo utjelovljenje Sina Božjega, vodi nas da »po njegovu trpljenju i križu postignemo slavu uskrsnuća«. Sve su to razlozi što su čitavi vjekovi sačuvali nepomućenu vrijednost i netaknutu svježinu te molitve. (MC 41)

Molitva molbe i zaštite

Pobožna i prastara praksa molitve Anđeoskog pozdravljenja ima svoje korijenje u Evanđelju. To je evanđeoska molitva, sva sagrađena od izvadaka iz Evanđelja. Noseći nas u Nazaret, gdje je Riječ postala tijelom, podsjeća nas na onu kršćansku istinu iz koje izviru sve ostale istine naše vjere, koja je korijen i izvor našega spasenja. Stavlja nam pred oči Mariju, Djevicu iz Nazareta, kako je Bog položio u njezine ruke odluku od koje će biti ovisno spasenje svijeta.

U molitvi »Pozdravljenja« Marija i Anđeo razgovaraju o našem spasenju. To je trenutak koji su vjekovi očekivali. Ali premda taj pobožni običaj — pozdraviti tri puta na dan Mariju — vuče svoje korijenje iz Evanđelja, oblikovao se postepeno u duhu pučke pobožnosti, sve dok nije dobio svoj sadašnji oblik. Ta je molitva stara nekoliko vjekova. Postala je konačno zajedničkim dobrom Crkve u polovici 13. stoljeća. Sveti Antonin, biskup iz Firence, svjedoči da je u njegovo vrijeme bila raširena po čitavoj Italiji (1459).

Manje je star običaj da se glasom zvona puku navješta ta velika tajna naše vjere tri puta na dan: ujutro, u podne i uveče. Jutarnje pozdravljenje predstavlja nam Mariju kao Majku koja budi svoju djecu, jer je već dan svanuo, i prvu misao dana treba pokloniti Bogu. U to doba dana, u osvit, možemo se sjetiti časa kad se Bog tako reći probudio na zemlji kao čovjek i našao se u krilu Marije. Taj jutarnji sat sam je po sebi slika naše Gospe koju crkveni oci rado nazivaju jutarnjom zorom. Zvono u podne uvela je Crkva na poticaj jednog Pape, koji je htio da se toga značajnog trenutka u danu sjetimo Isusa, koji je započeo svoju smrtnu borbu i Marije, koja je stajala pod križem. Večernje zvono nije u početku imalo vezu s Marijom, već je služilo jednoj praktičnoj svrsi. Pozivalo je redovnike na večernju molitvu, no ova je uvijek svršavala s kojom Marijinom pjesmicom. Bila je to zaključna molitva dana: još jedan dan utonuo je u vječnost, treba se spremiti za odlazak i za polaganje računa.

I talijanski pjesnik Dante u jednoj strofi svoga »Čistilišta« spominje večernji glas zvona iz daljine, koji kao da plače zato jer, eto, opet umire jedan dan, inače bogat životom i događajima. To je čas kad pobožne duše »Čistilišta« traže da im se Bog smiluje, prije nego dan utone u ponor vječnosti. Pa i onda kad će ta molitva postati običajem svih vjernika, ona će zadržati svoje osnovno značenje: bit će molitva kad se Bogu šalju prošnje i traži zaštita.

Smrkavanje poziva čovjeka na odmor i intimnost obiteljskog života. Proživjeli smo jedan dan više, uvećala se naša odgovornost pred Bogom i približili smo se za korak bliže prema miru groba. To je ura kad se djeca rado uljuljaju u san na krilu majke. Večernje pozdravljenje nam, dakle, doziva u pamet majčinsku zaštitu Marije za noć koja nadolazi.

Bliži čovjeku

Po Mariji je Bog bliži čovjeku.

Ne zaboravite da su Božja ljubav i njegovo milosrđe bliže čovjeku ako nam ih dijele ruke one koja se zove Majkom Crkve. (II. vat. koncil) Pismo kaže: »Može li

možda majka zaboraviti svoje dojenče, nemati samilosti s plodom svoga tijela?« (Pavao V., 16. 4. 1967.)

Svetost za svaki dan

Jednoga dana, dok je Pio X. primao u audijenciju pripadnike rimske aristokracije i zaneseno im govorio prigodnu riječ, iznenada prekine svoj govor u po rečenice i pozove ih: »Gospodo, vrijeme je Pozdravljenja, izmolimo ga zajednički.« I pade na koljena. Među prisutnima bio je i jedan Francuz, koji je kasnije napisao o tome ovo: »Promatrao sam Papu, dok je molio. Gledao sam svaku crtu njegova lica, svjetlost njegovih očiju, koje su bile netremice uprte u Gospinu sliku, uživao sam u pobožnom izgovaranju onih zdravomarija s posebnim naglaskom na svakoj pojedinoj riječi. Ostao sam živo ganut. Mislio sam u sebi: tko zna, možda je on gleda?« I zaključio je svoj izvještaj taj Francuz riječima: »Od tada sam znao kako treba ljubiti Majku Božju. Papina svetost jest radna svetost.« (Igilio Felici, Papa Euharistije)

Slično postupa i naš obični seljak koji se slučajno našao na njivi, kad ga je glas zvona pozvao da pozdravi Gospu ili domaćica koja je baš u tom trenutku spremala ručak. Svetost jednog vjernika može se očitovati u svako doba i pri svakom poslu.

Tri puta na dan

U stoljeću koje je vidjelo rođenje i smrt velikog talijanskog književnika Aleksandra Manzonija, »Pozdravljenje« je zvonilo tri puta na dan. To je bila omiljena Manzonijeva pobožnost, koju je on izrazio stihovima:

Kad se rađa dan i kad zapada,
I kad sunce nasred puta dođe,
brončano zvono tebi šalje pozdrav
i zove mnoštvo da te — časti.

Aleksandar Manzoni

29. MAJKA LJUBEZNA

Zbog svoga sveudiljnog i moćnog zagovora Marija je, premda uznesena na nebo dušom i tijelom, vjernicima vrlo, vrlo blizu, kad joj se preporučuju u molitve, pa i onima koji ne znaju da su njezina djeca (MC 56)

* * *

Djevica je Marija uzor one majčinske ljubavi kojom bi morali biti zadojeni svi oni koji u apostolskim pothvatima Crkve surađuju na duhovnom rađanju ljudi u djecu Božju. (LG 65)

Milosti puna — za druge

Kršćanski je narod uvijek gledao na Mariju kao na Majku. Svaki vijek daje svoj vlastiti pečat Marijinu štovanju, ali Marija se uvijek štovala kao Majka. U jednom trenutku oduševljenja sv. Ivan od Križa kliče: »Ona je moja majka, ta Majka Božja!«

Marija je nježnija majka od svih drugih majki. Ona je više majkom nego što su druge majke. U svrhunaravnom smislu ona zadire više u čovjekovu egzistenciju nego vlastita majka.

Isusa rađa ljubav Boga i Marije. U tajni Navještenja sadržana je Marijina ljubav prema svima ljudima. Dajući svoj pristanak, Marija obuhvaća sav ljudski rod od početka do svršetka. Ali ne samo to! Ona je postala Majkom one vječne Ljubavi kojom je Bog oduvijek ljubio sve ljude. (Iv 3,16) Već tada, tj. odmah u času Začeća, Marija je ljubila svakoga od nas pojedinačno. Već tada Marija žrtvuje svoga Sina iz ljubavi prema nama, svojoj duhovnoj djeci, dobro znajući da ga time svjesno pribija na križ. U njezinu srcu Bog je usredotočio nježnost svih majčinskih srdaca. Govoreći o tri stvari koje Bog nije mogao učiniti većima u njihovu redu, sveti Toma kaže da se jedna od njih tiče »Marijina božanskog materinstva«. Na svim mjestima Evanđelja gdje je govor o Mariji, vidimo da je ona puna sućuti i milosrđa.

U toku sviju vjekova vjernici su se utjecali Mariji s pouzdanjem kojim se djeca utječu majci. Svi idu k Mariji: sveci (u prvom redu), Pape, biskupi, pjesnici, siromasi, grešnici, sretni i očajali. Pratimo kroz stoljeća mnoštva koja se penju do njezinih svetišta kao izvora Marijinih milosti i vjerničkih hvalnica. Zavjetni darovi što ih svetišta čuvaju mogli bi nam glasno ispričati mnogu osobnu, obiteljsku ili narodnu tragediju koju je Marija olakšala i ublažila. Može se reći u nekom smislu da je povijest kršćanstva povijest Marijina štovanja. Marija je prisutna u svojim svetištima i među vjernim narodom snagom zajedničke vjere u Isusa Krista. Nošena vjerom u Krista, ona ide pred vjernicima prema najvišim metama svetosti. Pouzdanje u nju čini je prisutnom među vjernicima, koji je zazivaju i ljube. (Sv. Anzelmo)

Treba ipak reći da Marija nije kao neki automat i servis za svaku potrebu, kojoj se ide kad se nešto treba, a ne ide se, kad se ne treba. Mariju moramo uvijek i svagdje promatrati kao onu koja nas vodi Kristu i zastupa njegove planove spasenja.

Marija je pred Bogom moćna i može nam izmoliti sve potrebne milosti, ali najveća je milost, ako nam posreduje Boga i vjeru u njezina Sina koji je jedini naš Spasitelj. U tom smislu piše John Henry Newmann, koji je s protestantizma prešao u Katoličku Crkvu: »Svaka naša crkva posvećena Mariji, svaki oltar koji nosi njezino ime, svaka njezina slika, svaka litanija složena njoj u čast, svaka Zdravomarija, sve nas to sjeća kako Jedan, premda je uživao slavu Očevu od početka vjekova i izvan vjekova, potaknut našim potrebama, nije odbio da nađe svoje sklonište u krilu Marijinu.«

Svjetlo vjere

Bezbrojne generacije uspinjale su se prema Marijinim svetištima da se poklone njezinim dragocjenim i jed-

nostavnim slikama ili kipovima pa su tamo našle milost i ohrabrenje, utočište pred udarcima života, snagu obraćenja, i utjehu u duševnim krizama. (Pavao VI, 16. 11. 1966.)

Blagodat vjere

Charles Foucauld je dugo tražio smisao života. Njegova je strast bila putovati pustinjom u karavanama, ali je malo-pomalo usmjeravao svoj život onamo kamo ga je vukla unutrašnja težnja srca. Tražio je Boga kao duševnu oazu, sluteći da će On smiriti sve njegove težnje. Tražio ga je kao pustinjski putnik izvor pitke vode. Jednom reče kuharici: »Ti si sretna, jer vjeruješ. Ja, naprotiv, tražim svjetlo, ali ga ne mogu naći.« Tada je pribjegao molitvi a da nije pravo ni znao što radi. Molio se još prije nego je vjerovao. Bila je to čudna i u isto vrijeme vrlo lijepa molitva koju je često ponavljao: »Bože, ako postojiš, učini na neki način da te mogu upoznati.«

Živio je u okolini koja mu nije znala ništa reći o Bogu. Ali Božja je milost doprla i do njega. Čim je na čudesan način doživio obraćenje, pošao je u Nazaret da se istinski i bez sumnji u srcu pomoli ondje gdje je kroz više godina odjekivao Kristov i Marijin glas. Tu se zahvalio Bogu za dar vjere. (Domenico Volpi, Charles de Foucauld)

* * *

Molitva

O Marijo,
Majko ljubezna,
dovedi u luku spasa one koji se utapljaju,
budi snagom onima koji su neodlučni,
raspali ognjem revnosti one koji su mlaki,
saslušaj strpljivo molitvu
poniznih koji ti se povjeravaju,
o Djevice slavna,
od sviju blagoslovljena!

* * *

30. KRALJICA NEBA I ZEMLJE

Napunja nas radošću kad gledamo najrazličitije oblike Marijina djelovanja u svijetu. Dolazimo do zaključka da su sva ta djelovanja usmjerena, svako na svoj način, prema istome cilju: da, naime, njezinu duhovnu djecu učine sličnima njezinu Prvorođencu, Isusu. Želimo kazati da materinski zagovor Djevice, njezina uzorna svetost, zatim božanska milost koju je primila u punini, čitava Ona, postade zalogom sigurne nade za sav ljudski rod. Marija je nada svijeta. (MC 30)

* * *

»... Tada mu pristupi mati sinova Zebedejevih zajedno sa sinovima, pade ničice da ga nešto zaište. A on će joj: »Što želiš?« Kaže mu: »Reci da ova moja dva sina u tvome kraljevstvu sjednu uza te, jedan tebi s desne, a drugi s lijeve.« (Mt 20, 20—21)

U srcu zemlje

U molitvi što je ta majka podastire Isusu sadržan je neispravan pojam o tome što znači »kraljevati s Kristom«. Ne znači to imati vlast nad narodima i vladati njima. (Mt 20,26)

Isus unosi pravu revoluciju u pojam političko-zemaljske slave. Onaj će sjedjeti na desnoj ili na lijevoj strani u njegovu kraljevstvu koji bude mogao biti sluga drugima, kao što je Sin Čovječji došao da služi i život svoj položi za mnoge. (Mt 20,28)

Svi bismo trebali znati ono što majka Zebedejevih sinova nije znala, a to je da kraljevati s Isusom znači služiti siromasima, patnicima, poniznima, pa i samim

grešnicima. Marija nastavlja da bude službenica Gospodnja i u nebu, gdje je okrunjena kao kraljica, kako bi i na nebu bila što sličnija svome Sinu, Pobjedniku nad grijehom i smrti. (LG 59) Njezina kraljevska moć nije izvorna, nego primljena i analogna. (Pio XII.) Nije joj dano da »gospodari«, nego da pomaže ljudskoj bijedi. Njezina snaga nije u tome da stvara kao Bog, nego u tome da posreduje, pa je u tu svrhu i primila sva potrebna svojstva. Mi častimo Krista, koji je svojoj Majci za našu korist stavio na glavu vijenac slave. (Liturgija)

Što Bog može učiniti za spasenje ljudi svojom vlastitom moći, to Marija može svojim molitvama. (Sv. Jeronim) Dajuši Mariji mjesto na svojoj desnici (Liturgija), Bog je nije uzdigao u nedokučiva nebesa, nego ju je stavio u srce zemlje, u centar naših potreba. Blagdan Marijina materinstva slavi Mariju kao Onu koja sjedeći uz Kralja vjekova blista kao kraljica i posreduje kao majka. (MC 6)

Sv. Bernardo nam predstavlja Mariju kao kanal kroz koji teku k nama vode milosti i nebeskih darova. Ali njezin kraljevski naslov ima i značenje nade.

U majci sinova Zebedejevih koja traži od Isusa slavna mjesta u njegovu kraljevstvu možemo nazrijeti figuru Majke Marije.

U svome proslavljenom životu Marija nastavlja ono djelo koje je započela za zemaljskog života. To njezino djelo ima za cilj da osigura svojoj zemaljskoj djeci obećanu im slavu, tražeći je za njih od svoga Božanskog Sina. Ta će njihova slava biti uz Mariju, gdje više neće biti smrti, ni žalosti, ni plača, ni boli, nego će biti obrisana svaka njihova suza. (MC 21,4)

Najviša i najbliža

Moramo je častiti, zazivati, nasljedovati, jer što je sebi zamišljamo višom, Marija nam je to bliža. Ona je u nebesima iznad svetaca i anđela, i sve nas nadvisuje bez mjere i broja. Ali ona ostaje u isto vrijeme i najponiznija službenica Gospodnja. Ona je kraljica milosrđa koja ima samo tu želju da boravi »među sinovima ljudskim« i da posvuda prosipa samo dobro. Ona je zato

pristupačna svima. Nitko od nas ne treba da ostane iza njezinih vrata. (Pavao VI, 8. 12. 1967.)

S velikom nježnošću

»Reci mi, Bernardice«, upitala ju je jednoga dana moja sestra, »kad smo bili kod spilje, je li Gospođa gledala možda samo tebe?« — »Ne, ne... Gledala je sve, i gledala nas je s velikom nježnošću. Kadikad mi se činilo da gleda svako lice napose, a kod nekih se osoba zaustavila kao prijatelj s prijateljem.« (J. B. Estrade, Lurdska viđenja)

* * *

Molitva

Molitva Majke Božje
neka priskoči u pomoć,
o Gospodine, tvome narodu
pa da osjetimo ovdje na zemlji
pomoć One
koja moli sveudilj za nas na nebu.

* * *

31. PUTUJUĆA GOSPA

Drugi vatikanski sabor kaže o Mariji da je ona putnica u vjeri, član putujućeg Božjeg naroda, i da je uvijek napredovala u vjeri.

Osnovna značajka njezina putovanja bila je vjera koja ju je pratila i nadahnjivala u svim zgodama i nezgodama života: u radosti i žalosti, u tjeskobi i poslušnosti i nadi. (Mons. Aleks. Gottardi)

* * *

Majka Božja, kao putnica, ide ispred naroda Božjega da mu svijetli i pokazuje put kao znak sigurne nade i utjehe sve do onoga časa kad će svanuti dan Gospodnji. (LG 68)

* * *

Isus je rekao: »Ja sam put.« Marija putuje tim putem i pokazuje ga drugima.

Putovanje u znaku vjere

Evanđelje nam predstavlja život blažene Gospe kao putovanje u znaku vjere. Vjera je bila svjetiljka, koja je obasjavala njezin život i njezinu ulogu Majke. (Iv 1,9) Ima jedna glasovita slika o rođenju Isusovu, na kojoj je novorođeni dječak prikazan kao izvor svjetla koje obasjava čitavu scenu. Od Isusa se širi svjetlo na sve strane. To se svjetlo odražava i na Mariji.

Marijino putovanje u vjeri počinje već s Navještenjem. Vijest što joj je donosi nebeski glasnik zapanjuje i

nije u skladu s ljudskim razumom. Ona je iznad svega što ljudska pamet može shvatiti. Ostati djevicom i u isto vrijeme dati svijetu čovjeka koji će biti Mesija! Tko bi to mogao dokučiti? Marija, doduše, pita kako će to biti, ali i poslije objašnjenja ona mora vjerovati. S vjerom prihvaća tu svrhunaravnu vijest (Lk 1,34); s činom predanosti u Božje planove odriče se vlastitih sudova. Suglašava se s prijedlogom koji joj nudi Bog, iako ne zna pun njegov sadržaj, ni kako će se ostvariti, ni kakve će posljedice imati.

Prihvaća Boga i njegove nacrte i usmjeruje svoje prve korake prema njima, premda joj mnoge stvari ostaju nejasne. (LG 58) Ni Marija, čija je duša bila puna milosti, nije mogla obuhvatiti Boga u svetim njegovim planovima, nego mu je trebala služiti u vjeri i omiljeti u vjeri.

Božić, koji ispunja velikom radošću svako kršćansko srce, razveselilo je i Mariju, ali je nije u punoj mjeri oslobodio od strepnje i neizvjesnosti. Onaj koji joj je bio predstavljen kao Sin Božji ležao je pred njom u siromašnim jaslama kao svaki drugi dječak. Postoji veliki kontrast između onoga što gleda očima i sluša ušima, i onoga što joj je po vjeri objavljeno. Zato je Marija zbunjena i razmišlja o svemu tome u svome srcu.

Marijino zemaljsko putovanje znači putovanje u vjeri, u kušnjama, drhtajima, neizvjesnostima, u vjeri koja je bivala svakim danom očitija i jasnija, ali nikad nije prestala biti vjera.

Da bi mogla nepokolebivo ići tim putem i da ne bi klonula, bilo je potrebno da se bezuvjetno povjeri Božjim riječima, njegovoj dobroti i svemoći, bilo joj je potrebno vjerovati i onda kad nije razumjela svega.

Možemo reći da je Marijina vjera bila kušana na svakom koraku, da bez nje nije načinila ni jedan jedini korak. Pa ipak se iznad svih kušnji postavila pred nju posljednja i najveća: drama Kalvarije. Dok svi ostali gube vjeru i nadu pa ih obuzimlje razočaranje, Marija ne prestaje vjerovati u poslanje i dostojanstvo svoga Sina. Taj na smrt osuđeni i od svih popljuvani patnik u njezinim je očima uvijek onaj pravi Sin Božji, unatoč svima prividnostima. Ne traži da uskrsne, vjeruje još

prije nego je uskrsnuo, za razliku od svih ostalih njegovih učenika.

Svaki pojedini sivi dan, svaki trenutak njezina života traži od nje da se bezuvjetno suglasi s Božjim nacrtima koji su uvijek iznova misteriozni i nedokučivi.

Bog rasvjetljuje svaki njezin novi korak, svaku novu spoznaju u vezi s tajnom utjelovljenja, ali joj ne oduzimlje zaslugu vjere. Marija mirno i vedro, poput djeteta u naručju majke, počiva u Bogu. (Ps 130,9) Povjerava se Božjem glasu i ide za njim.

Kao Abraham, »otac svih vjernika«, i ona dopušta da je vodi ruka Božja kroz sve peripetije života, pa je zato možemo zvati »majkom svih vjernika«. Zbog svoje vjere, u punoj mjeri doživljene i kušane, Marija »svijetli pred nama kao znak sigurne nade i utjehe«. Kao okrunjena kraljica neba i zemlje Marija je proročki znak budućeg savršenog ljudskog roda, koji se u vremenu stvara i putuje onamo gdje nam vjera kaže da postoji život bez smrti, ljubav bez granica, savršena pravda i nepomućeni mir.

Najveći dar

Tražimo, predragi sinovi, od Marije taj njezin najveći dar: vjeru! Dar koji je danas to dragocjeniji što se manje njeguje i cijeni. Dar po kome postajemo Mariji sličniji nego po bilo kojoj drugoj njezinoj kreposti. Dar po kome stanuje u nama ona Riječ Božja koja se utjelovila u njezinu krilu. Dar koji će nas iz sumraka zemaljskog života dovesti u — zoru vječnoga dana.

(Pavao VI, 15. 8. 1968.)

Vjera je prvi i posljednji Božji dar.

Prvi naš čin u odnosu prema Bogu bio je čin vjere koju su ispovjedili naši roditelji i kumovi u času kad smo bili poliveni vodom krštenja. Posljednji naš čin u odnosu prema Bogu i naš vječni život bit će čin vjere koju ćemo ispovjediti kad nam na oči padne posljednji mrak, iz kojega ćemo, nošeni vjerom, prijeći u vječnu svjetlost.

Što je Marijina vjera bila za Mariju, to naša vjera mora biti za nas: duša naše duše, život našega života.

Redovnica kao svaka druga

O Bernardičinu samostanskom životu u Neversu bile su objavljene mnoge fantastične i izmišljene priče. Neki su pisali da ju je blažena Gospa posjetila i u njezinoj samostanskoj ćeliji, drugi da je posjedovala dar čudesa, treći opet da je prorekla nacionalnu katastrofu koja je zadesila Francusku god. 1870. Ali sve je to više materijal za neki roman nego za objektivan prikaz svetačkog života. Bernardica je u samostanu San Gilbard provodila život obične redovnice. Savršeno točno je vršila pravila svoje kongregacije, i to je sve što se o njoj može reći kao značajno. U času kad ovo pišem (Bernardičin župnik J. B. Estrade), Bernardica je već našla Onu koja joj je obećala da će je učiniti sretnom, ali ne na ovome, nego na drugom svijetu. Molim joj se da se sjeti mene, svoga staroga prijatelja iz Lurda, i da mi svojim molitvama isprosi milost da njezinim očima gledam ono Bezgrešno Začeće koje ne prestajem zazivati sinovskom nježnošću od onog blagoslovljenog časa kad sam prvi put klečao pred njezinim pogledom i njezinom rukom pred spiljom Massabeille! Da živim životom vjere kao ona.

(Knjiga Lurdskih ukazanja, kako ih je pripovijedala Bernardica svome župniku J. B. Estrade)

* * *

Molitva

O Marijo,
Bezgrešna Djevice,
Ti Majko svih vjernika,
Ti osobita Pomoćnice kršćana,
Ti velika i slavna Obrano Crkve,
Ti koja si satrla sva krivovjerja
po svemu svijetu,
Ti koja si provodila na zemlji
život običnih i siromašnih ljudi,
Ti si nada svijeta i naše povijesti.
Ti si Majka našega velikog Zavjeta.
Ne ostavi nas same
na putu zemaljskog života!

* * *

Čuvaj nas od Zloga,
koji može upropastiti
našu dušu i tijelo,
a u času smrti
primi nas u vječne stanove,
O Djevice vjerna,
Od svih blagoslovljena! Amen.

* * *

SADRŽAJ

Predgovor 5
1. *Marijin mjesec svibanj* 7
2. *Kult Majke Božje* 11
3. *Mjesto koje djevica Marija zauzima u kršćanskom bogoštovlju* 15
4. *Marija — slika Crkve* 18
5. *Marija u molitvi* 22
6. *Gospa siromašna* 26
7. *Gospina pjesma* 29
8. *Određena od vjekova kao Majka Božja* . . 33
9. *Marijino rođenje* 36
10. *Djevica i Majka* 39
11. *Majka slavna* 42
12. *Majka Božja i Majka naša* 45
13. *Hram Duha Svetoga* 48
14. *Marijino mjesto u Žrtvi* 51
15. *Nazaretska obitelj* 54
16. *Marija u Kani Galilejskoj* 57
17. *Marija i Euharistija* 61
18. *Marija u slavi* 64
19. *Marija — nada Crkve* 67
20. *Kraljica mira* 70
21. *Učiteljica života* 74
22. *Je li Marija suvremena?* 77
23. *Gospa i očekivanja našega vremena* . . . 80
24. *Molitva u duhu Evanđelja* 83
25. *Krunica — pravilo života* 86
26. *Utočište grešnika* 89
27. *Marija — slika djevičanske plodnosti Crkve* 92
28. *Anđeo Gospodnji* 95
29. *Majka ljubezna* 98
30. *Kraljica neba i zemlje* 101
31. *Putujuća Gospa* 104
Sadržaj 109